

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: za Nemčijo:

celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej K 55—
pol leta „ „ „ „ „ 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta „ „ „ „ „ 13—	celo leto naprej K 60—
na mesec „ „ „ „ „ 4-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knalova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej K 48— | četrt leta 12—
pol leta „ „ „ „ „ 24— | na mesec „ „ „ „ „ 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopis naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo: Knalova ulica št. 5 (v l. nadstr. levo), telefon št. 34

Cesarjev manifest.

Mojim zvestim avstrijskim narodom!

Odkar sem zasedel prestol, stremim neomajno za tem, da bi vsem Svojim narodom priboril zaželeni mir ter narodom Avstrije kazal pota, po kateri bi brez zaprek in sporov blagovito razvili moč svoje narodnosti in jo mogli uspešno uporabljati za svojo duševno in gospodarsko blaginjo. Strašna borba svetovne vojne je doslej ovirala mirovno delo. Junastvo in zvestoba, požrtvovalno prenašanje nadlog in stisk, vse to je v tem hudem času zmogljivo branilo domovino. Težke vojne žrtve so nam morale zagotoviti častni mir, na čigar pragu, z božjo pomočjo, stojimo danes.

Sedaj se je treba nemudoma lotiti obnovitve domovine na njenih prirodnih in zategadelj najzanesljivejših temeljih. Želje avstrijskih narodov je treba pri tem skrbno spraviti v sklad in jih izpolniti.

Odločen sem, to delo ob svobodnem sodelovanju Svojih narodov izvesti v duhu onih načel, ki so jih zvezni vladarji v svoji mirovni ponudbi sprejeli za svoja.

Avstrija naj postane po volji Svojih narodov zvezna država, v kateri tvori vsako narodno pleme na ozemlju, kjer je naseljeno, svojo lastno državnost.

V združitveni poljskih ozemelj avstrijskih z nezavisno poljsko državo se s tem nikakor ne poseja.

Tržaško mesto s svojim okolišem dobi po želji svojega prebivalstva posebno stanje.

Ta nova uredba, ki se nikakor ne dotika celokupnosti dežel ogrske krone, naj vsaki narodni posamezni državi zagarantira njeno samostojnost. Uspešno pa bo tudi ščitila skupne koristi in jih uveljavljala povsod ondi, kjer je skupnost življenjska potreba posameznih državnosti. Zlasti bo treba združiti vse moči, da se po pravičnosti in primernosti uspešno rešijo velike naloge, ki izvirajo iz vojnih posledic.

Dokler ta prenova ne bo zakonito izvedena, ostanejo sedanje naprave za varstvo splošnih koristi neizpremenjeno veljavne. Moji vladi je naročeno, da nemudoma pripravi vsa dela za obnovo Avstrije.

Do narodov, na katerih samoodločbi bo osnovana nova država, se obračam s pozivom, naj pri velikem delu sodelujejo z narodnimi sveti, ki naj — sestavljeni iz državnih poslancev vsakega naroda — uveljavljajo koristi narodov med seboj, kakor tudi v občevarstvu z Mojo vlado.

Tako naj naša domovina, utrjena po slogi narodov, ki jih oklepa, kot zveza svobodnih narodov izide iz vojnih viharjev.

Vsemogočni naj blagoslovi naš trud, da bo veliko mirovno delo, ki ga gradimo, na srečo vsem Mojim narodom.

Na Dunaju, dne 16. oktobra 1918.

Karel s. r.

Hussarek s. r.

Cesarjevo armadno in brodogovorno povelje.

Istočasno z manifestom narodom monarhije je izdal cesar to - le

armadno in brodogovorno povelje.

Ustrezalno željam vseh narodov Avstrije se izvrši njih združitev v narodne države, zbrane v zvezni državi. S tem se na eni strani odstranjujejo ovire, ki so obstojale v skupnem življenju narodov, na drugi strani pa naj bo v bodoče neovirano odprta pot združenemu delu za blagor lastnemu narodu in domovini.

V tem pomembnem trenutku se obračam do armade in brodogov. V vaših vrstah je zvestoba in edinstvo neoljivo zvezala vse narode med seboj in z Menoj.

Neomajno je Moje zaupanje, da bo od starodavnih časov in tudi sedaj v polni meri preizkušeni duh zvestobe in sloge neomajno obstojal naprej. Teža duha hočem ohraniti, on bodi novim državam Avstrije najdragocenejša dedščina, njim in Meni v korist in blagor; v to pomoz Bog!

Schönbrunn, 17. oktobra 1918.

Karel I. r.

LISTEK.

Dr. Milko Brezigar:

Osnutek slovenskega narodnega gospodarstva.

(Strani VII in 162. 5 K 50. Založba Omladine.)

Po daljšem presledku je izdal dr. Milko Brezigar svoje dosedaj največje delo, ki ga je pripristoval nazval »Osnutek slovenskega narodnega gospodarstva«. Knjiga je več kot samo nekaj osnutek, lahko bi jo imenovali program našega narodnega gospodarstva, ki ga mora poznati vsak, ki hoče delati na tem polju. Čutil je to tudi pisatelj sam in je poklonil knjigo dr. Korošcu »kot izvršitelju jugoslovanskega testamenta«, da izroči s tem mogočen kamen za našo jugoslovansko državo možu, ki je tudi na zunaj predstavljatelj ujedinjenosti našega naroda, ter da omogoči zdravo gospodarsko podlago onega dela jugoslovanskega naroda, katerega predstavljamo mi Slovenci.

Svojo knjigo je dr. Brezigar razdelil v dva dela, katera uvaja z raz-

lago pojma Slovenske dežele, njenim obsegom, prebivalstvom in mejami, opravičuje, zakaj je izpustil Goriško in Primorsko, ter natančneje osvetli stališče Trsta do Slovenske dežele. Pod tem imenom namreč razume pisatelj vse od Slovencev prebivane dežele, ki so sedaj razdeljene na pet kronovin, izvzame pa za sedaj iz tehničnih vzrokov Goriško in Primorsko.

Prvi del obsega ožji narodno - gospodarski program, ki ga postavlja na princip nacionaliziranja vsega gospodarstva. Ugotavlja našo plačilno bilanco iz za časa pred vojno ter na podlagi teh števil in drugih merodajnih podatkov izkleeše smernice, v katerih naj se giblje naša gospodarska politika, ako hočemo, da bo aktivna. Načrti v tem delu so zanimivi in jih bo diskusija v marsičem poglobila, ker je umevno, da se v obsegu gospodarskega programa, kakor je bil pisatelju v tej knjigi na razpolago, ne more izčrpano takega gradiva obravnavati. Odstavki agrarne reforme, produkcijskih načel in zadnjega poglavja, ki obravnava socialna načela narodnega gospodarstva in združenje, morajo biti temeljito proučeni v Gospodarskem svetu, ker bodo tvorila hrbišče in ogrodje gospodarstva naše države.

Dočim je torej v prvem delu teore-

Mrtvo dete se je rodilo včeraj na Dunaju. Včeraj ob 6. popoldne je bil ta zgodovinski trenutek. Naši državniki pa so udarjeni s tako slepoto, da še vedno upajo, da bo mogoče temu ofokro vdahiti življenje. Toda kadaver ostane kadaver. Na vseh znakih je bilo videti že vnaprej, da modrost naših državnikov ne bo skuhala ničesar, kar bi bilo sprejemljivo za avstrijske narode. Že pred dnevi bi bila vlada lahko izprevidela, da s svojimi načrti o federalizaciji naše države ne bo imela sreče. Se v zadnjem trenutku, ko je bilo še čas, da se vlada premisli, je načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec v imenu Jugoslovancev in Čehov povedal ministrskemu predsedniku baronu Hussareku v obraz, da za slovanske narode ni druge možnosti, kakor da vstrajajo neomajno pri svojih zahtevah, ki so znane tudi vladi. Toda vlada tega svarila ni hotela poslušati, pač si je vzadnjem trenutku še premislila glede Trsta, sicer pa je vstrajala pri svojem sklepu, da stori poskus, o katerem bi morala vedeti že vnaprej, da se ji ne bo posrečil. Od vlade sestavljeni manifest določa, da naj bi poslanci konstituirani kot Narodni svet, odločali o usodi svojih narodov. Narodi so položili svojo usodo v roke svojih, med vojno izvoljenih Narodnih svetov, ki so edini upravičeni govoriti v imenu narodov. Vsi deli zahteve vlade in pa tudi iz principijalnih razlogov ne bo vlada doživela, da bi se sestala konstituenta nove Avstrije. Edino Nemci. Rusini in Rumuni so pokazali pripravljenost, da izpolnijo vladi vročo njeno željo. Taka ostržena konstituenta pa ne more govoriti in sklepati v imenu avstrijskih narodov. Čehi in Jugoslovani so dosti jasno označili svoje stališče, od katerega ne bodo odnehali niti v picico. Sploh je z priznanjem Wilsonovih točk vprašanje samoodločbe narodov izločeno iz kompleksa notranjepolitičnih vprašanj ter ima odločati o usodi narodov v naši monarhiji tu in onstran Litve edino le mirovna konferenca. Nesprejemljivo je bilo torej od naše vlade, da se je spustila v take eksperimente, o katerih je morala vedeti naprej, da bodo popolnoma brezuspešni. Od Wilsona ni pričakovati takega vrnitja, da bi govoril danes tako, jutri drugače. Ob odporu lastnih narodov in ob konsekvenci mirovnega posredovalca predsednika Zedinjenih držav se bo ponesrečila nakana naše vlade, z lokavostjo oslepariti slovanske narode in utrditi premoč germanškega elementa. Rodilo se je mrtvo dete. Pogreb bo prav kmalu.

★

VTISK CESARJEVEGA MANIFESTA NA DUNAJU.

Dunaj, 17. oktobra. Cesarjev manifest narodom se je izdal na Dunaju v posebni izdaji uradne »Wiener Ztg.« ob 6. popoldne. Obenem je bil manifest javno nabit. Prebivalstvo Dunaja je sprejelo manifest povsem hladno in brez posebne pozornosti, deloma ker Dunajčani pač nimajo prav nobenega razumevanja za ta korak.

Dunaj, 17. oktobra. Cesarjev manifest je bil še v zadnji uri predelan tako, da je upošteval v svoji novi obliki tudi

Italijane. Ker je bila vsebina manifesta že v jutranjih listih precej natančno podana, ni vzbudil manifest skoraj nobenega zanimanja. V političnih krogih smatrajo, da se je ta prvi poskus že ponesrečil. Vladni krogi pa kljub temu še ne obupavajo in bodo najbrže uporabljali vsa sredstva, da pripomorejo manifestu do veljave. Tudi ta namen vladnih krogov se bo prav gotovo ponesrečil.

Optimizem cesarja Karla.

Berolin, 17. oktobra. »Tageblatt« poroča z Dunaja: Kakor se poroča iz dvornih krogov, je cesar Karol zelo optimističen glede razvoja položaja. Njegov optimizem ima svojo podlago v gotovih poročilih, ki jih je dobila krona iz Washingtona in Anglije. Glasom teh poročil predsednik Wilson ni nasproten federalizaciji narodov Avstrije, izvzemaš Poljake, ki naj dobe neodvisno državo. Baj podpira to stališče tudi Anglija, ker se boji, da bi v slučaju popolnega razpada Avstro-Ogrske pripadle nemške pokrajine Nemčiji.

Audijence pri cesarju.

Dunaj, 18. oktobra. Cesar je sprejel včeraj v audijenci kneza Friderika Lobkovic.

Skupna seja Češkega in Jugoslovanskega kluba.

Dunaj, 17. oktobra. Danes je bila skupna seja predsedstev Češkega sveta in Jugoslovanskega kluba. V tej seji se je vršila debata o političnem položaju. Z ozirom na cesarjev manifest o preustroju Avstrije in z ozirom na pričakovani Wilsonov odgovor na avstrijsko noto se je soglasno izreklo mnenje, da sta češko in jugoslovansko vprašanje mednarodni zadevi in da jih je mogoče rešiti samo mednarodnim potom.

Češki kabinet.

Dunaj, 17. oktobra. »Volksblatt« poroča iz Basla: S privolenjem entente in pod predsedstvom profesorja Masaryka se je v Parizu sestavil kabinet, ki tvori bistven del narodne češke vlade, ki naj se ustanovi na Češkem.

Cehi gredo v inozemstvo.

Dunaj, 17. oktobra. Češki poslanci so svojčas zahtevali 20 potnih listov za potovanje v inozemstvo. Dobili so samo 5 potnih listov za potovanje na zapad, kamor odpotujeta med drugim tudi poslanca Klofač in Habermann.

Krakovska manifestacija.

Praga, 16. oktobra. Češko »Slovo« poroča, da bodo Poljaki v kratkem povabili Jugoslovane na manifestacijo, ki se vrši v najkrajšem času v Krakovu.

O avdijencah pri ministrskem predsedniku.

Dunaj, 16. oktobra. O konferencah pri ministrskem predsedniku poslanci niso povedali ničesar, kakor ono, kar je bilo razglašeno v strankarskih komunikacijah. Očividno hočejo varovati posamezne narodne delegacije tajnost tako dolgo, da se razbistri položaj in da

končajo posamezni klubi svoja posvetovanja glede podrobnosti propozicij in glede svojega stališča napram vladnim ponudbam. Poljaki niso bili povabljeni, ker jih avstrijska vlada očividno že ne smatra več kot pripadnike te države. Z isto pravico smejo zahtevati drugi narodi, da vlada njih ne meri z drugim merilom.

Tri konstituante.

Dunaj, 18. oktobra. Izmed avstrijskih narodov sta sklenila samo dva sklicati Narodni zbor in ustanoviti Narodni svet. Ukrajinci se bodo sestali jutri v Lvovu ter bodo ustanovili po predlogih manifesta svoj Narodni svet s programom združenja ukrajinskih pokrajin v vzhodni Galiciji, Bukovini in na Ogrskem. Nemški Narodni svet se bo sestavil v ponedeljek ter se je za sedaj sedaj sestavil tehnični pripravljadni komite.

Dunaj, 17. oktobra. Tudi Rumuni se bodo konstituirali v Narodnem svetu ter so rumunski poslanci izvolili za predsednika svojega Narodnega sveta dyornega svetnika Izopescula. Rumuni zahtevajo združitev Rumuncev v Bukovini, na Sedmograškem in v Banatu v lastni državi ter bi taka rumunska država štela nekako 4 milijone prebivalcev.

Posvet nemških deželnih glavarjev.

Dunaj, 17. oktobra. Štajerski namestnik grof Clary je povabil za ponedeljek v Gradec vse deželne glavarje nemških kronovin na posvetovanje.

Tresić Pavičić o manifestu.

Dunaj, 18. oktobra. Polanec Tresić Pavičić je izjavil napram nekaterim časnikarjem o manifestu in namerah vlade, razdeliti Jugoslovane, tole: Manifest pri nas Jugoslovanih ni našel prav nobenega odmeva. Jugoslovani moramo to moistroško delo nezmožnosti naših državnikov v polnem obsegu odkloniti. Take rešitve, kakor jo namerava vlada v manifestu, odklanjamo v celoti, kakor sploh ne moremo izgubiti besede o razdelitvi Jugoslovancev v dva dela. Tako razdelitev ima manifest resnično v očeh, ker hoče odtrgati jugoslovanske pokrajine, ki leže danes v ogrski polovici države in ker bi eventualno priključil temu delu še Bosno in Hercegovino. Pri Avstriji pa bi ostala Ilirija in Dalmacija, ki gravitira po svojem ustroju in po svoji legi bolj na Hrvaško. — Kot samostojna država bi imela Ogrska svojo lastno armado. V tej svetovni vojni se je marsikaj tako nepričakovano izpremenilo, da je mogoče danes, kar je bilo še včeraj mogoče. Tako bi moglo priti tudi do tega, da izbruhne pri nadaljnjem stremljenju odločiti se od Avstrije med ogrsko državo in Avstrijo vojna. Zopet bi se bojevali Slovani proti Slovanom. Tudi iz tega vzroka je razumljivo, da v rešitvi, kakoršno ima v očeh manifest, ne moremo videti rešitve jugoslovanskega vprašanja. Mi moremo priznati samo rešitev, ki združuje vse jugoslovanske pokrajine v samostojni, neodvisni državi. Vsako drugo rešitev odklanjamo z vso odločnostjo.

Zadnji oddelek knjige se bavi z denarništvom in je v primeri z drugimi oddelki knjige skoro premajhen. Menim, da je hotel pisatelj to snov kasneje v posebnem delu obravnavati, ko bo politična situacija jasnejša in bodo tudi problemi, ki se jih je dotaknil v zadnjem odstavku, zrelji za rešitev. Pričenja svoj opis denarništvu s stališčem slovenskih bank proti nemškimi avstrijskim, do katerih je razmerje že odločeno vsled moči jednih in šibkosti drugih. Povdarja pravilno delitev dela med bankami in zadrugami, ki morajo pri nas vsled pomanjkanja velebank za razne transakcije prevzeti po svojih zvezah nalogo velekapitala. V tej zvezi bi bilo omeniti kot neobhodno potrebno skupno organizacijo celotnega zadrugništva, ki bo dala našemu zadrugništvu šele potrebno podlago za cilje, ki jih dr. B. naveda.

V tem oddelku potegne pisatelj tudi denarno bilanco slovenske dežele. Naravno so številke, ki jih on naveda, zelo negotove in bi jih bilo mogoče ugotoviti šele po daljšem postopku, ki pa ni izvedljiv brez večjega aparata. Sicer pa tudi pisatelj sam priznava, da so njegove številke večinoma problematične značaja. Po mojem mnenju je svota 4-5 milijonov kton iz vrednostnih papirjev, posestev zunaj mej itd. prenikanja in bi bila z ozirom na precejšnje svote, ki so naložene v vojnem posojilu, zvišati

Vojna psihoza Nemcev.

Nikdar in pod nobenim pogojem ni dovoljeno nemškemu Avstrijcem priznati odstop slovenskih pokrajin kot možen, niti priznati, da bi se dalo o tem sploh govoriti. To je stališče Nemcev, katero zavzemajo napram cesarjevim besedam, izraženim v manifestu »Moja narodom« z dne 16. oktobra t. l. Te lapidarne besede je zapisala snočnja »Tagespost«. Kot psihozo označuje vsako misel, da so bili kdaj Nemci pripravljeni priznati tudi Slovincem združitve s Hrvati ter odklanjajo vsako ustanovitve države na jugu. Zase seveda zahtevajo vse, zahtevajo tudi dohod do morja. Zase zahtevajo ne le Trst, marveč tudi Istro, kateri priznavajo k večjemu kako narodno avtonomijo. Vplivi teh prepotentnih nemških zahtev se jasno kažejo v nasvetih naše vlade za bodočo ureditev federalistične Avstrije. Slovincem odrekajo vsako narodno in zgodovinsko pravico do združitve s Hrvatsko ter v svoji starostni nemškonalni omejenosti govorijo o našem pismenem jeziku, da je nastal samo umetno in namenoma iz elementov, ki so kolikor toliko podobni brvaščini. Radi verjamemo, da nemčurji, ki informirajo »Tagespost«, ne poznajo drugega slovenskega jezika, kakor oni, ki ga lomijo, kadar hodijo bečati okrog naših kmetov za živla. Zase zahtevajo »alpski Nemci«, da naj jim mirovna konferenca s polno žlico meče v zobe, kar jim ni bilo mogoče tekom stoletij ugonobiti. S hinavskim zavijanjem hočejo doseči, kar jim pravičnost ne bo nikdar prisodila. Zato nimamo strahu pred takimi izbruh obupane gospodstvaželnosti in hodimo mirno in zavestno naprej svojemu cilju nasproti po zedinjenju vseh dežela naroda SHS.

V Avstriji iščejo državnik.

Rekord, ki ga dosegajo naši državniki od nekdaj, je splošna polomija. Firma vsem diplomatičnim in državnim nezmisljenostim nosi označbo »Made in Avstrija«. To priznava tudi »Berliner Tageblatt«, ki piše o močvirju avstrijske državniške modrosti: Brez uspešnega trudu grofa Clam-Martinitica, zbrati boreče se narodnosti okrog vodilne misli, je sledila era Seidlerja. Prvi ni rodil ničesar, drugi je dal od sebe nemogočo frazo o nemškem kurzu in je končal razrednega s popolnim polomom. Jasno je bilo namreč, da bo konec vojne sam prinesel rešitev, drugače možnosti za Avstrijo ni bilo. Toda prišlo je hitreje, kakor smo mislili in danes stoje na stališču, da iščejo v Avstriji državnik. V trenutku, ko so proglasile centralne države sprejetje posameznih točk Wilsona, je prišla za slovenske narode v Avstriji poročna noč. Kakor v vilharju je zaneslo vse, krono, vlado, stranke, v malo urah preko razvoja, ki si ga je bilo prej mogoče misliti samo kot počasne korake evolucije. Malo tednov je še le, da so smatrali celo napredni avstrijski politiki misel federalizma za naravnost revolucionarno in za konec Avstrije. Danes se bavijo že samo z vprašanjem, ali se da s hitrim in močnim uveljavljanjem federalizma še zmanjšati nevarnost ter ustvariti nova podlaga za nadaljnjo eksistenco monarhije. Tako hitro so se izpremenile razmere. Gre za biti ali ne biti stare habsburške države, gre za zadnjo preizkušnjo, ali je še mogoče držati to državno borbo iz skupne volje njenih narodov, ali pa naj se sprejme odločitev o usodi te nekdanj tako močnejše države kot diktat od zunaj. In v Avstriji v tem resnem trenutku nimajo nobenega državnika. V Avstriji se išče državnik. V Avstriji se lovi vlada v svojih starih greh in ne najde izhoda. Vedno še se drži starih načel federalizma, s katerim bi bila morda zadovoljila narode leta 1848., ne pa več danes.

najmanj na 10 milijonov. Istotako cenim, da je svota, ki so jo pošiljali domov izseljenci, mnogo preniška in sicer za najmanj še enkrat toliko kakor navaja dr. B. namreč 22 milijonov. S temi popravki bi bila naša denarna bilanca skoro v redu, ako so pasivne postavke točne. Konecno ostane še vprašanje državnih dolgov, ki jih bo morala naša država sprejeti in ki se jih je pisatelj v zadnjem odstavku svoje knjige dotaknil. Dr. B. pride namreč po daljšem razmotrivanju do zaključka, da dolgov, ki bi jih prevzela naša država, ne smejo presegati eno milijardo kron. Temu je gotovo pritrjeno, da bi bilo morebiti še preje ugotoviti, koliko vojn. posojila se nahaja v rokah našega naroda in koliko je pridobilo naše gospodarstvo vsled morebitnih vojnih dohodkov. Je to sicer slab denar, ki je naredil precej dragine in poslabšal tudi dober denar, a ga bo vendar treba porabiti za plačilo dolgov potom davkov, ne potom premoženjske oddaje. Žal da temu vprašanju ni pisatelj posvetil nekoliko pozornosti, ker bo treba našo gospodarstvo tudi v tem oziru ozdraviti, da ne bomo dobehali predolgo vsled obilice slabega denarja.

Prešel sem skoro preko okvirja te zanimive knjige, prve in edine te vrste, kar smo jih imeli v svojem gospodarskem svetu. Število problemov, ki jih vzbudi, vprašanj, ki jih stavi na bodočnost, je nepregledno. Našim podjetnim ljudem odpira pota za njih delavnost ter jim zagotavlja uspeh s tehtno logiko gospodarskega razvoja. Da ne živimo v takih časih, bi bila pač pred-

Konstituiranje Narodnega vijeća.

Dr. Korošec predsednik, Svetozar Pribičević in dr. Pavelić podpredsednika.

Danes popoldne se je prvič sestal osrednji odbor Narodnega vijeća v Zagrebu in sicer v trenutku, ko na Dunaju in v Pešti rešujejo jugoslovansko vprašanje po svoji stari smešni metodi ter celo izkopavajo ubogo Ilirijo, da bi uveljavili nad našim narodom svoje staro nasilno načelo »divide et impera«.

V tem trenutku so se sestali zastopniki našega edinstvenega naroda, v kolikor živi v mejah naše monarhije, iz vseh jugoslovanskih pokrajin v znamenju nezlomljive volje storiti vse, da se težnje in zahteve tega naroda po enotni, neodvisni in samostojni državi Srbov, Hrvatov in Slovincem uresniči.

Današnja seja osrednjega odbora Narodnega vijeća je bila namenjena konstituiranju in notranji organizaciji vrhovne narodne instance, v katere roke je položil troimenski narod SHS, edino in odločilno moč nad vso svojo usodo.

Na predlog srbskih članov osrednjega odbora je bil soglasno in z velikim navdušenjem izvoljen kot

predsednik Narodnega vijeća SHS.
dr. Anton Korošec.

Soglasno in z burnimi pozdravi sta bila izvoljena za

podpredsednika

dr. Ante Pavelić in
Svetozar Pribičević.

prvi načelnik Starčevićeve stranke prava, drugi član srbsko-hrvatske koalicije.

Seja osrednjega odbora se nadaljuje jutri. Oficijozno sporočilo o konstituiranju Narodnega vijeća in o sklepih osrednjega odbora se bo izdalo šele po končanih razpravah.

★

Spletke Frankovcev.

Zagreb, 18. oktobra. Neka korespondenca javlja, da bosta odšla na Dunaj imenu Frankovcev dr. Aleksander Horvat in dr. Pazma. Ili hočeta h kralju v avdijenco. Po cesarjevi manifestu avstrijskim narodom je ta avdijenca zelo aktualna. Pomagala jima bosta seveda dr. Šusteršič in Pilar reševati jugoslovansko vprašanje. Ta štiripersna detelja se je pač precej prepoznala na take korake.

Wilsonov odgovor pričakujemo.

Wilsonova nota je že Dunaju.

Dunaj, 17. oktobra. Pričakovanje naznanjene note Wilsona Avstro-Ogrski se je stopnjevalo danes v neskončno Najrazličnejši oficijozni namenoma in vztrajno trosijo vest, da je z vso gotovostjo znano, da na Ballhausplatzu poznajo Wilsonovo noto in pregovarjajo vse politične kroge, češ, da se vsebina note krije kolikor toliko z vsebino cesarjevega manifestu. Vendar pa je moral zunanji minister Burian v odseku delegacij izjaviti, da to ni res in da je nota šele na poti.

Kakor izvemo iz zanesljivega vira, note še nekaj dni ni pričakovati.

Dunaj, 17. oktobra. »Der Abend« poroča iz Zeneve: Wilsonova nota Avstro-Ogrski vsebuje natančen opis narodnostnega vprašanja v monarhiji in ima tako obliko, da uvaja in omogoča razgovor o miru med monarhijo in Ameriko.

Odgovor Nemčije Wilsonu preložen.

Berolin, 18. oktobra. Odgovor na zadnjo Wilsonovo noto je bil od nemške vlade zopet preložen, ker pogajanja z vojaškimi krogi še niso končana. V Berlinu se mudita general Ludendorff in admiral Scheer. Plenum nemškega državnega zbora se bo vsled tega sestal še le koncem prihodnjega tedna.

Ententa proti mešani komisiji.

Chiasso, 16. oktobra. (K. u.) »Corriere« piše o neki londonski vesti, da se ententa ne more snuščati v to, da bi mešana komisija določila način izpraznitve zasedenega ozemlja. Ententa je mnenja, da bi v taki komisiji delegati Vilijama in cesarja Karla zavlekli pogajanja ter se okoristili iz eventualnih nesporazumov ali iz popustljivosti v ententnem taboru. Zato je ena kardinalnih zahtev entente, da ona sama določi pogoje premirja in pogajanj za premirje ter da morajo centralne države brezpogojno in brez ugovorov sprejeti te pogoje, sicer bi prišla končno ententa v položaj, da bi morala zopet pričeti s sovražnostmi pod mnogo bolj neugodnimi pogoji, kakor si jih more izvozovati sedaj.

Wilsonov odgovor Avstriji.

Milan, 17. oktobra. »Epoca« navaja kot pogoje za premirje z Nemčijo izročitev topov, municije, transportnih sredstev in konj v zasedenih pokrajinah.

met javni diskusiji in obsežnejšim razgovorom, kakor bo sicer. Naj bi jo pač vsak naš človek, ki mu je na srcu blagor duše naše bodoče države in našega naroda, čital in zopet čital, da si njeno vsebino prisvoji in jo porabi v svojem delokrogu. Namenjena je predvsem gospodarsko delavnim krogom, zanimiva je pa za vse, ker zadene vsakogar. Obravnava bi jo bilo v višjih razredih srednjih šol in na trgovskih šolah, ker tvori važno dopolnilo našega domovinstva in praktičnega gospodarstva. Gračivo, ki ga je zbral pisatelj s temeljitimi študijami in neumorno pridnostjo v teh poldrugsto straneh, obsega celo knjižnico in je res del naše zemlje, ki jo imenujemo revno, ker je dovolj ne poznamo in je nismo mogli izrabiti. Ko nam bo mogla dati svoje zaklade in bogastva, nas bo ž njimi obogatela in tisočkrat plačala naš trud.

Zeleti bi bilo, da v kratkem izide enako delo za ostale dele jugoslovanske celote, ker bi imeli s tem pregleden narodnogospodarski program za našo celotno državo.

Upam, da bo v kratkem treba druge izdaje, v kateri naj bi se popravilo nekaj formalnih stvari, ki motijo v marsičem pregled. Tako naj bi bili vsebinski napisi odstavkov ob strani natinjenji in z manjšimi črkami, ne pa v tekstu, saj niso naslovi odstavkov. Pri tabelah za posamične panoge gospodarstva manjkajo sklepne črte, ki tembolj motijo oko, ker imajo nekatere tabele take črte, druge so pa brez njih, posebno v drugem delu.

Dr. Iv. Č.

Rotterdam, 17. oktobra. »Daily News« poročajo iz Zedinjenih držav: Ameriška diplomacija bo stavila Nemčijo pred alternativo, da voli med mirom in cesarjem Viljemom, kar pomeni nadaljevanje vojne.

Največji mož sveta.

Curth, 17. oktobra. Ko je prišel predsednik Zedinjenih držav Wilson prvič bo odgovoru Nemčiji v gledališče, mu je prirejalo občinstvo velikanske ovacije ter so zadelni z galerije klici: »Wilson je največji mož sveta!«

Glasovi listov k Wilsonovemu odgovoru.

Haag, 17. oktobra. »Daily Mail« piše: Narod, ki dovoljuje svojemu vladarju, da postopa s pogodbami, kakor s cunjio papirja in ki izjavlja, da lomi potreba tudi železo, ne sme pričakovati, da bodo hoteli zavezništvo nositi kakršenkoli riziko. Nadaljevati je treba voljo z vso močjo. — »Daily Express« pravi: Dokler bo ostal cesar na prestolu, je mir nemogoč. Nemcem je na prostu dano, da žive kot svobodni ljudje ali kot sužnji. — »Times« pišejo: Nota konča vsako prekanje o sporazumnem miru. Pogoj, ki so potrebni, da se vzdrži vojaška premoč zaveznikov, bodo najbrže taki, da bo Nemčiji nemogoče nadaljevati vojno. — »Agence Havas« pravi, da uradni krogi v Washingtonu naglašajo, da je glavno vprašanje, kdo reprezentira sedanjno nemško vlado. Če jo vlada zopet kak Hohenzollern, ni dvoma, da bodo entente države odklonile nemške ponudbe. — »Temps« vidi v Wilsonovem odgovoru stremljenje nastopiti hitro, da se politični in vojaški pogoj v Nemčiji hitro in temeljito izpremeni. Če si pripravljiva Wilson poseben odgovor za Dunaj, hoče samo odstraniti monarhijo od Nemčije. Tudi hoče videti, ali bo Nemčija dala svojim podmorskim čolnom nove instrukcije in ali bo razrušila Lille in druga francoska mesta. — »Auguste Cauvina, ki velja za prijatelja Nemcev, piše v »Journal des Debats«: Ali bodo Hohenzollerni posegli po formuli, ki so jim jo gotovi krogi nasprotovali ter bo odstopil cesar Viljem II., cesarjevič se odpovedal prestolu in se izklical najstarejši cesarjevičev sin za cesarja in kralja pod svojim regentom. Naglašali smo že in moramo ponoviti, da je morda taka kombinacija za Hohenzollerne izborna, za nas pa ni sprejemljiva ter bi nas navdala le z novim nezaupanjem. Cesarjevičevi sinovi so vzrasli v sovrastvu proti Franciji, v plemenskem ponosu, v imperijalizmu in v ljubezni do vojne. Kar se tiče regenta, bi bil tak regent prav sposoben izrati tako vlogo. Bil bi to knez Biltow, učenec Bismarkov, toda bolj piloten, bolj dvorjanski in bolj premeten, kakor njegov učitelj, fanatičen za velikost Pruske, navdušen in ravnotako brezvesten kakor njegov mojster.

Asquith o političnem položaju.

London, 16. oktobra. (Kor. ur.) Reuter poroča: Asquith je izjavil v govoru v klubu narodnih liberalcev v Londonu med drugim: Hrbišče sovražnega odpora je zlomljeno. Cilje, za katere smo vzeli pač najhujšo preizkušnjo naše zgodovine, bomo dosegli, če se jim ne bomo namenoma in brez prevdarka odpovedali.

Asquith se je spominjal na to velike odločitve, kateri je stala angleška vlada začetkom 1914. nasproti ter je izjavil: Lahko bi se bili temu izognili, toda nikdo v Angliji ne bo želel, da bi se bila dežela takrat tako odločila. S tem, da je sledila Anglija svoji vesti, je rešila svet. Če bi se bili ognili, bi bila Nemčija trajno ogrožena na političnem in komercialnem polju za ostalo Evropo in ves svet in materialna škoda bi bila razmeroma še majhna v primeru z uspešno škodo, ki bi jo trpeli višji interesi človeštva. Priznali smo vso svojo hvaležnost našim zaveznikom, zlasti Belgiji, ki je morala vzdržati prvi naval nemškega vdora in ki se danes pod osebnim vodstvom neupokljivega kralja udeležuje bojev in uspehov zaveznikov. Brez ponosa in slavočelnosti smo pokazali svoje zadovoljstvo z deli naše lastne armade in mornarice. Ne smemo pozabiti, da so bile med tem, ko je Haig s svojimi hrabrih četi očistil Belgijo in Francosko, nasilnikov brodovje in njegove pomožne sile iz trgovskega brodovja s počasnim in trajnim delovanjem neprestano zmanjševale agresivne in defenzivne sile sovražnika. Nikdar

prej v zgodovini se ni izkazala sila, ki leži v gospodstvu nad morjem, bolj kakor v tej vojni. Glede mirovne ponudbe je izval Asquith: Mirovna ponudba je odkritosrčna. Izšla je očividno iz naroda, ki je v notranosti svojega srca opustil igro. Če je bilo dejstvo, da mirovna ponudba ni bila naslovljena na evropske zaveznike, marveč na našega ameriškega zaveznika, preračunjena na to, da se, če mogoče, zaseje spor in ljubosumnost med zavezniki, moremo samo reči, da je to nov primer za krojnično nerodnost nemške diplomacije. Nikogar ni, ki bil bolj sposoben za zagovornika naše skupne stvari, kakor Wilson. Oba njegova odgovora Nemčiji sta bila v duhu in v vsebini popolnoma ona, kar je zahteval trenutke, bila sta kratka in jedrnat, ter dostojna odgovora ter sta zadela jedro zadeve. Wilsonova odgovora nista pustila nobenega izhoda za diplomatske in retorične izmike.

Glede zadnje note, ki je Wilson ni poslal Avstro-Ogrski, marveč samo Nemčiji, je naglašal Asquith pomen in pravičnost njenih pogojev ter naglašal nemogućnost pogajati se s sovražnikom, ki je potopil ladjo »Lainster«, ki hudobno uničuje mesta in vasi na Flandrijskem ter je izvršil neverjetna barbarstva na vjetnikih.

Asquith je končal: Ustvariti si moramo garancije, da vlada, ki nas pozivlja, da naj se z njo pogajamo, ni stari pruski militarizem pod demokratsko krinko. To je glavno vprašanje. Odgovor nam morejo dati edino le Nemci sami.

Izjava Cehov in Jugoslovancov k nameram vlade.

Dunaj, 17. oktobra. Danes se je vršila seja odbora za zunanje zadeve v avstrijski delegaciji. Početkom seje je v imenu čeških in jugoslovanskih članov podal dr. Korošec izjavo, v kateri se je skliceval na interpelacijo z dne 15. oktobra v plenarni seji poslanske zbornice, da vztrajajo Čehi in Jugoslovanci brezpogojno na svoji zahtevi, da se mora čehoslovsko in jugoslovansko vprašanje rešiti le kot mednarodno vprašanje. Z ozirom na to, da je brez vsake praktične vrednosti razgovarjati se o predlogih, stavljenih v cesarjevi manifestu, predno se ne objavi Wilsonov odgovor, odklanjajo delegati vsako tozadevno diskusijo kot nepotrebno.

Delegat Wasilko se bavi obširneje z Burianovo politiko in stavi predlog: Ker je grof Burian z demokratskim stremljenjem vseh narodov monarhije v popolnem nasprotju, je potreba, da zasede mesto zunanjega ministra druga oseba.

Burian oporeka Wilsonovi trditvi, da nima nikake zveze s prebivalstvom. Glede ukrajinškega vprašanja pravi, da on tega vprašanja ni označil za sanje bodočnosti in zavrača tudi očitke, da mu je avstopoljska rešitev postala fiksna ideja.

Del Pittoni se obrača proti načrtu ministrskega predsednika, da bi se nacionalno vprašanje rešilo tako, da se ohrani integriteta Ogrske. Za Trst zahteva, da mora biti samostojen pod varstvom lige narodov s pravo demokratsko ustavo. Izključno ali pretežno italijansko ozemlje Furlanije in Istre se ima prikloniti Trstu.

Delegat Langenhan ugotavlja, da so bile podane izjave deleg. Korošca samo v imenu čeških in ne tudi nemških delegatov iz Češke, ki so člani odbora.

Delegat vit. Pantz stavi na zunanega ministra več vprašanj, ali more minister izposlovati od naših nasprotnikov odpravo bojkota, ali zahteva samoodločbo tudi za narode, ki so pod oblastjo naših nasprotnikov, ali misli, da biče Wilson s svojo zahtevo samoodločbe postaviti tudi za entente narode veljaven nov svetovni red, ali hoče zahtevati tudi izpraznitve ozemlja, katero so zasedle entente čete, ali misli da namerava Wilson skleniti mir, ki bo z izključitvijo svetovnega gospodarstva kakega naroda zagotovil vsem narodom istočasno možnost uživanja blaga na svetu. Samo tako bi mogli Nemci prenesti vstop v novi svet. Končno pravi, da s strani deleg. Korošca zahtevana pravica zastopstva slovenskega naroda na mirovnem kongresu mora biti tudi zahteva 10 milijonov Nemcev v Avstriji z zastopstvom, številu primernim.

Zunanji minister grof Burian je izjavil, da bo odgovoril na vprašanja v jedri prihodnjih sei.

Deleg. Dr. Korošec izjavlja v imenu Cehov in Jugoslovancov, da izražajo politiki grofa Buriana naiglobole nezaupanje. Ker pa se skupnost vzrokov, ki jih je podal del. Wasilko, ne krijejo z vzroki Cehov in Jugoslovancov, se bodo vzdržali glasovanja in si pridržujejo, da povedo svoje vzroke ob primeren času.

Pri glasovanju se Wasilkov predlog odkloni.

Vasilkova nezaupnica Burianu.

Dunaj, 17. oktobra. V današnji seji delegacijskega odbora za zunanje zadeve je govoril slaboznan poslanec Vasilko govor proti grofu Burianu, ki je bil očividno inspiriran od dr. Seidlerja in grofa Czernina. Poslanec Vasilko je v svojem govoru hvalil grofa Czernina in napadal na nesramen način Poljake. Navajal je tudi razne pikanterije o grofu Burianu ter se bavil tudi s svojimi lastnimi sodelovanjem pri brest - litovskem miru. Delegatom češke in jugoslovanske opozicije se je gnusil ta izbruh starega intrizanta tako, da so odrekli njegovemu predlogu za nezaupnico grofu Burianu svoje glasove. Pri tem je govornik Jugoslovancov in Cehov dr. Korošec izjavil, da imajo Čehi in Jugoslovanci sicer zelo globoko nezaupanje napram Burianu in da bodo to vedno izražali v svojih govorih in pri glasovanju, ker pa se ne pridržujejo motiva predloga poslance Vasilka, se bodo pri tem glasovanju abscentirali. Pred-

log je bil vsled tega odklonjen in stari mesetar, ki je vsak čas pripravljen, prodati vse, kar je kakšnemu narodu sveto, je doživel zopet novo blažajo.

Tisza govori.

V ogrskem državnem zboru je govoril včeraj k položaju grof Stefan Tisza. Rekel je, da se dualizem ne da več vzdržati sprčo razmer v avstrijski državni polovici. Med Madžari — tako mieni grof Tisza — ni nobenega dvoma, da je praktična posledenca tega avstrijskega položaja neodvisnost ogrske države na podlagi personalne unije. (Klici: Hočemo popolno neodvisnost! Popolno ločitev zahtevamo!) Treba je, da se razločimo tudi v zunanjem zastopstvu, kar naj se zgodi takoj, da bo na mirovnem kongresu zastopal Ogrsko mož s polnimi pooblastili. Karolyjevi stranki pričujejo Tisza v tem, da smo mi to vojno izgubili. (Klici: Povedali bi bili to pred pol letom, pa bi bili stotisočem Ogrcov prihranili življenja!) Izgubili smo to vojno, pa ne v tem smislu, kakor da bi ne mogli še naprej razvijati junaške obrambe, tako da bi sovražnik moral draga odkupiti končno zmago, izgubili smo jo zato, ker se je razmerje moči premaknilo tako, da nismo imeli več upanja, doseči zmago. Grof Tisza odobrava, da se mirovna ponudba opira na 14 Wilsonovih točk. (Klici: Korist dežele zahteva poseben mir!) Zveza narodov bo storila nepotrebno vsako zvezno razmerje. Naša zveza je temeljila zgolj na nevarnosti pred caristično Rusijo. Prvo, kar naj Ogrska doseže, bodi integriteta ogrske države, ki je Wilsonove točke niti ne izpodbijajo. Pri tem bo pa varovati tudi neodvisnost ogrske države. Nesramno obrekovanje je, označevati madžarski narod za sovražnika na ogrskem ozemlju bivajočih narodnosti (?). Takozvano česko-slovansko stališče se mu zdi absurdno. (Verjamemo! — Op. ur.)

Glede demokratizacije pravi grof Tisza: Ni nam treba, staviti se na stališče demokratizacije (Burni ugovori Karolyjeve stranke in klici: Z volilno presodno ste ljudstvo ogolufali, ker ste mislili, da zmagajo Nemci!), ni se nam treba postavljati na to podlago, ker z stojimo na njej. (Smeh in hrup. Klici: Stojite na stališču razrednega gospodarstva! Junkerska banda!) Tisza opisuje nato pričetek vojne in trdi, da je Ogrska do zadnjega trenutka poskušala mirno razrešiti in že naprej izključevala vsako zavojevalno misel (?). Govornik konča z zapanjem, da bo ogrski (madžarski?) narod uspešno dovršil svojo mislo.

Dr. Karel Triller:

Ponesrečen načrt.

J' appelle un chat un chat. (Geslo Sukljeve rudeče brošure.)

Naš bivši deželni poglavar je mnogostanski talent. O tem gotovo nihče ne dvomi, kdor kolikšak pozna zgodovino njegovega dolgoletnega in v mnogem velezaslužnega javnega delovanja. Toda končno ima vsaka človeška mnogostanost tudi svoje meje in tako je naletel g. pl. Suklje sedaj na snov, ki mu absolutno ne »leži«; čim se je namreč lotil razmišljanja o demokratski upravi naše bodoče ujedinjene Jugoslavije. — Kar v treh slovenskih dnevnikih je priobčil serijo člankov »V zaželeni deželi«, v kateri nam podaja načrt o upravi države S. H. S., ki naj bi njegovi želji služil za podlago podrobni diskusiji o stvari. Po mojem mnenju načrt po večini v to ni prikladen, ker preočito greši zoper vodilni načeli Jugoslavije, to je zoper jedrnatost našega troimenskega naroda in zoper demokratski značaj bodoče države. Prav zaradi tega je Sukljeva razprava vzbudila pred vsem v hrvatski javnosti, potem pa tudi v ožji slovenski domovini brez vsake potrebe, toda po vsej pravici precej razdraženja in nikakor nisem osamljen, ko trdim, da bi bil že iz takratnih razlogov velik del Sukljeve razprave ostal boljše nezapisan. Popolnoma jasno je dokazal g. dvorni svetnik le eno dejstvo, to namreč, da tudi najboljša volja, tudi najsvetejše navdušenje ne more kar čez noč pretvoriti moža, vzraslega in osivelega v šoli in v farmu staroavstrijskega birokratizma — v moderne demokrate. Naturam si expellat...

In sedaj k načrtu samemu! Z vrh Triglava gleda in opisuje pl. Suklje uvodoma v res lepih besedah pestro in bogato lepoto jugoslovanske zemlje; toda to kar obema z enim ljubečim pogledom njegovo slovansko oko, to mora takoj razcepiti njegov avstrijski razum, ponižavajuč ga s skalnatih strmih triglavskih na ponižno ljubljansko Šmarno goro. »Upravna sistema, docela primerna Ercegovini ali Sremu, ne bi povsem nespremenjena brez očitne škode mogla vpeljati se ob Soči ali Krki« — tako modruje naš zaslužni bivši deželni glavar, ergo — pridemo do zaključka, da bi kazalo jugoslovansko našo skupino deliti na tri upravna ozemlja: Slovenijo, Hrvatsko v ožjem smislu in Bosno - Ercegovino združeno z Dalmacijo. Opozoriam mi-mogrede na mogočno gesto, s katero rešuje tu g. pl. Suklje državopravno vprašanje dalmatinsko, za kar je žel v zagrebski javnosti že zaslužen zahvalo. Ampak načelo samo! Breton in Gaskonjec, v demokratski Franciji Lombard in Sicilianec v Italiji sta deželna brez ugovora in odpora, brez škode iste »upravne sisteme«, uprav

ta si v vsakem pogledu veliko bolj tuja, nego Srb iz Srema ali ercegovski nosilci in naš bohinjski kmet; ampak naša Jugoslavija naj sprejme že v zibel na svojo življenjsko pot v krstni dar tisti prokleti bič, ki jo je tepel stoljetja: divide et impera! Mari se tega res ni zavedal g. pl. Šuklje tačas, ko je zahteval kot kardinalno načelo ustavi in upravi naše bodoče domovine implicitno ohranitev onega zloglasnega avstrijskega partikularizma in provincializma, ki je bil vendar živa negacija vsake narodne jedinstvenosti? Z levo ruši te pogubne meje, z desno jih pa na novo upostavlja!

Naravno, da taka premisa ne more in ni mogla roditi zdravih zaključkov. Pl. Šuklje nadaljuje: »V državni celoti obravnavajo naj se skupne zadeve in one, katere se dajo skupno bolj opravljati nego ločeno, po skupnih zakonih in skupnih državnih organih. Vse ostalo pa naj se mirno prepusti zakonodajstvu in upravi posameznih državnih skupin.« Na mesto prepreke avstrijskega dualizma naj torej stoji jugoslovanski triarizem, obtežen že a priori z vsemi že potrjenimi hibami takega ustavnega sistema — to je cela državopravna modrost, prihajajoča nam s Kamna. Exempla gratia: Celo na enotnih načelih zgrajenega ljudskega štosta g. dvorni svetnik ne pozna v jedinstveni državi S. H. S., celo le-to naš se drugače razvija »pri nas v poljedelski Sloveniji, nego na primer v Boki Kotorski«. In drugi vzgled: »Niti vrhovno upravno sodstvo ne sme biti pri nas centralizirano, kakor je tudi v največjih kulturnih državah. Kar troje vrhovnih upravnih sodišč zahteva Šukljejev načrt za tri različne »dežele« naše Jugoslavije. Seveda s trojno različno judikaturjo, ki mora dovesti v najbližjem času do najhujše konfuzije in naravnost do pravne anarhije. — Hvala lepa, ampak tako si narodnega in kulturnega ujedinjenja našega troimenega naroda res ne smemo predstavljati. Mi ne, morda lažje gospodje. Živeti v politični atmosferi dunajski in budimpeštanski. In s tem mislim da je zadostno odpravljen načrt g. pl. Šukljeja, v kolikor greši zoper načelo narodne jedinstvenosti.

In sedaj si ogledmo Šukljejevo demokratsko upravo v njegovi »Sloveniji«. Na čelo naj jej stoji deželni glavar kot šef uprave, na njegovi strani deželni zbor kot zakonodajni organ, pod predsedstvom deželnega poglavarja pa »naravnost kot kombinacija sedanjega deželne vlade in sedanega deželnega odbora« (mari bi ne bilo boljša, da vržemo oboje čez mezo?), deželna vlada, obstoječa po polovici iz imenovanih državnih in izvoljenih deželnih svetnikov. Jaz si sicer složno delovanje te »kombinacije« dveh ponesrečenih avstrijskih sistemov le težko predstavljam in dvomim, je li ta načrt pomeni v resnici odpravo naše nesrečne in drage dvojne uprave in demokratizacijo javne uprave sploh — pa bodi! Svojo »Slovenijo« razdeljuje potem gosp. pl. Šuklje v tri okrožja, seveda točno v okviru sedanjih provincialnih mej ne glede na geografsko in gospodarsko gravitacijo posameznih pokrajin. Samo da ostanemo Kranjci, Stajerci in Primorci, kakor se spodobi. Bog ne daj, da bi priklopili n. pr. cerkljanske gorjance gorenskemu okrožju, kamor z vsemi štirimi gravitirajo, ali pa n. pr. iz istega razloga Vipavsko dolino obmorsko okrožju. Naj tudi živa potreba zahteva več in manjših legopisov, gospodarsko in prometno bolj zaokroženih okrožjih — »zgodovinske« meje nad vse! Vsako okrožje imej po tem načrtu zopet svojo okrajno vladu z izvoljenim okrajnim svetom in z dvojnimi uradničtvom, kakor »dežela«, toda le z normativno kompetenco. — Glavni stebel javne uprave pa je pl. Šukljeju upravni okraj v priličnem obsegu sedanjih manjših okrajnih sodišč z okrajnim glavarjem (izvoljenim ali uradniškim?) na čelu in z okrajnim svetom, izvoljenim (čujmo in strmimo!) po interesnem zastopstvu. Okrajni svet naj bi porazdeljen v razne sekcije prevzel tudi posle sedanjih okrajnih šolskih svetov, cestnih odborov, zdravstvenih okrožij itd. Torej zopet »kombinacija« sedanjega vseskozi birokratičnega avstrijskega političnega okraja in svobodne in avtonomne velike občine, kakršna edino sodi v demokratsko državo. Bastard kat' eksoben. Zadnja celica Šukljejeve javne uprave bodi potem mala, čisto brezpomembna meška občina, o čije delokrogu nam pove pravzaprav le to, da župan ne sme biti hkrati krmar. Po vsej krivici se skličejo gosp. dvorni svetnik v obrambo svojega »okraja« na svojedobni Winklerjev načrt, ki je slonel pač na načelu: mala sodišča, velike občine z istim teritorialnim obsegom, ki pa danes, ko gre za vprašanje uprave moderne, vse skozi demokratske države in za samovlado ljudstva, osvobodeno vsakega državnega birokratskega jerobstva, sploh ne more biti več aktualen. — In to je ravno rak - rana Šukljejevega načrta, da s »kombinacijami« sedanjega birokratičnega sistema in resničnega demokratizma skuša rešiti prvemu, kar se pač rešiti da. Toda voda se ne da spojit z ognjem!

S tem sem se dotaknil temeljnih točk študije gosp. pl. Šukljeja, v kolikor ta greši zoper vodilni ideji, svobodne Jugoslavije, zoper jedinstvenost in demokratizem. In sicer v toliki meri, da se postavlja vsaj po večini izven podrobne stvarne diskusije. Naj mi g. dvorni svetnik oprusti to trdo besedo, toda v načelih moramo biti trdni in ne

proti atavističnim pojavi na lastnem izprosnosti vsakomur in pred vsem organizmu.

Če je spadal končno v okvir take študije v resnici tudi velikansko vprašanje, je li naj v Jugoslaviji uradnik sam piše ali narekuje in v koliko naj rabi pisalni stroj, ali morda tudi tintni svenčnik — tega res ne vem. Tudi predlog, naj se vpletje za jugoslovanske uradnike poleg gotove plače nekaka bira v živilih in drugih porabnih stvarih, po vojni morda ne bo več tako aktualen in nujen, kakor se boji g. pl. Šuklje. Morda se vendar zopet vrnejo časi, ko javni činovnik v moderni državi ne bo vezan na to, da se mu zagotovi za Božič par čevljev in za Veliko noč novo, praznično obleko in natura. Upamo!

Sklepno naj bo pribito le še delstvo, da študija g. pl. Šukljeja tudi iniciativna ni. Na glavni skupščini JDS dne 29. in 30. junija t. l. se je v političnem odseku temeljito in obširno razpravljalo o ustavi in upravi Jugoslavije ter so se na glavnem zborovanju soglasno sprejele in tudi objavile resolucije, obsegajoče vodilna načela, ki nikakor ne soglašajo z načrtom g. dvornega svetnika. Dotično poročilo izide v najkrajšem času v tisku in potem bo prilika, izpregovoriti o stvari kaj več. Na to bi se usojal opozarjati zlasti tudi gospoda člankarja v »Slovencu« z dne 15. oktobra, ki je na načela, sprejeta v JDS., vezan.

Umikanje Nemcev.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 17. oktobra. (Kor. ur.) Z. padno bojišče. Skupina gim. Rujerita. Na bojišču smo umaknili svojo fronto v črto vzhodno od Thourout-Coolcamp-Ingelmunster, in sosedno od tam za Lyso. Po kar najsilnejšem ognju na zapuščenem ozemlju je tipal sovražnik proti našim novim pozicijam. Na obeh straneh Coolscampa jih je napadel z močnimi silami, pri Thouroutu in Ingelmuštu pa v delnih sunkih. Tudi proti fronti ob Lysi pri Kortryku in Meninu je izvršil silne napade. Povsod smo so vrnika zavrnili. Proti naši novi fronti med Lillom in Douaiem je sovražnik sledil tja v črto Capinghem-Allennes les Marais - Carvin - Oignes. V odseku Selle je vdrl nasprotnik pri Haussyu v naše črte. Oddelki kolezarjev so vrhli sovražnika v protinapadu nazaj ter zopet zavzeli stare pozicije. Obstrelevalnega mesta Denain, 8 km zapadno od Valenciennesa, s strani angleške artilerije traja ter je zahtevalo nadaljnjega žrtve med francoskim prebivalstvom in begunci. — Skupina nemškega cesarjeviča. Na fronti ob Oisi večših artilerijskih boj. Nove napade Francozov severno od Origuya smo zavrnili. Ob Aisni in Aisri so se ponesrečili močni francoski napadi pred našimi novimi črtami zapadno od Grandprea. — Skupina generala von Gallwitza. Vzhodno od Aire smo zavrnili ameriške napade, katerih glavni sunek je bil naperjen proti Champigneulleu in Landresu. Oba kraja smo držali, višina jugovzhodno od Lambresa je ostala po izmene polnem boju v sovražnih rokah. Tudi na vzhodnem bregu Mose so se ponesrečili novi sovražni napadi. Pri zavrnitvi zapadno od Flabasza z oklopniki prodirajočega sovražnika se je posebno odlikovala prva domobranska divizija.

Jugovzhodno bojišče. Pred našo novo fronto med Jagodino in Nišem je dospel sovražnik od zapadne Morave, Kruševca in Aleksinca. Delne napade, ki jih je izvršil iz te črte, smo zavrnili. — v. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 17. oktobra. Med Le Cateauem in Oiso je sovražnik iznova naveč kot 35 km široki fronti napadel. Preprečili smo poskušeno prebitje, izvršeno z velikimi sredstvi. Sovražni napadi so se zlozlozili deloma pred našimi črtami, deloma smo jih vneli pred našimi artilerijskimi pozicijami. Na Flandrskem in ob Aisri ter ob Mosi samo krajevni boji.

Na Flandrskem se Nemci niso umaknili še nadalje proti severu, pač pa proti vzhodu, kjer poteka njihova nova fronta od točke 7 km vzhodno od Thourouta na jug tesno ob ravni veliki cesti, ki veže Bruges (Brügge) in ob Lysi leži Kortryk. Blizu te črte leži v poročilu omenjena kraja Coolcamp (skoro 10 km južno - vzhodno od Thourouta ob železnici Lille - Bruges, ki ni glavna, ampak stranska proga) ter vas Ingelmunster (2 km vzhodno od Iseghema ali dobrih 9 kilometrov južno - vzhodno od Rousselaera). Ker je nasprotnik ljuto napadal tudi ob Lysi, torej od zapada na vzhod potekajočo nemško fronto, so se Nemci med Meninom in Kortrykom čez Lyso umaknili na njen južni breg. — Med Lillom in Douaiem so se Nemci umaknili proti vzhodu. Zasedajoči sovražnik se je ustavil ob črti, ki poteka od Capinghema (5 km zapadno od citadele francoske trdnjave Lille) v južni, nekoliko posev proti vzhodu naravnani smeri do Douaia. Ob tej črti leže vas Allennes les Marais (9 km vzhodno od La Basséeja), trg Carvin (kakih 9 km severo - vzhodno od Lensa ob železnici iz Lensa v Lille) ter vas Oignes (pčile 3 km južno - vzhodno od Carvina, ob železnici proti Douai - Lille). Vobe so se na tem delu fronte Nemci to pot umaknili za 5 km. — Vas Haussy leži, kakor smo že pred par dnevi zabeležili, ob reki Selle, 16 km južno od Valenciennesa, s katerim jo veže ravna velika cesta. Nasprotnik torej sili na vzhod, v smeri na mesto Quesnoy, Mestec Denain leži 8 km zapadno od Valenciennesa. Nasprotnik je ljuto obstreleval, ker je izredno važno križišče. Pri Denainu se namreč stekajo železniške proge z juga, zapada, severa in vzhoda. —

Vzhodno Aire (Aisnina desna pritoka) so Amerikanci napadali vas Champigneulle, ki leži par kilometrov vzhodno od Grandpreja, ter vas Landres, ki leži nekaj kilometrov še bolj proti vzhodu. Teh vasi niso mogli vzeti, pač pa so se poslastili med Landresom in Romagno ležeče gozdne višine. — Vzhodno od Mose so Amerikanci zavzeli vas Flabas, ki leži 15 km severno od Verduna, in skušali prodreti višje na sever.

En milijon Angležev pade.

London, 16. oktobra. (Kor. ur.) Reuter izve, da je izgubilo sedesaj življenj v tej vojni skoro 1 milijon angleških podanikov.

Za ohranitev Luksenburga.

Luksenburg, 18. oktobra. Velika knežja Luksenburška se je obrnila do papeža s prošnjo, da naj zastavi svoj vpliv v to, da bodo sovražniki njeni deželi prizanesli s sovražnostjo.

Srbi v Smederevu in na bosanskih tleh

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. oktobra. (Kor. ur.) Na Sette Comuni smo zavrnili italijanske izvidne sunke. — V Albaniji so se odigravali severno od Tirane boji poslednjih čet. Srbi so prodrli do zapadne Morave. Njih napade zapadno od Kruševca smo zavrnili. — Šef generalnega štaba.

Mesto Tirana leži v srednji Albaniji vzhodno od Drača (Durazzo). — Na Srbskem so se čete osrednjih sil umaknile višje na sever. Nasprotnik je dosegel dolino Zapadne Morave, ki se običajno imenuje Golitska Morava, izvira na srbskih tleh vzhodno od Sarajeva, teče proti vzhodu skozi Čačak in Kraljevo ter se kakih 10 km severno od Kruševca izliva v Moravo, ki se blizu Smedereva izliva v Donavo. Srbi so si osvojili Aleksinac, ki leži v dolini Morave približno 30 km severo - zapadno nad Nišem, ter Kruševac, ki leži v dolini Zapadne Morave, 30 km zračne črte zapadno od Aleksinca. Jagodina, ki je glasom nemškega uradnega poročila najjužnejša točka nemške fronte na Srbskem, leži v dolini Morave, približno 45 km severno nad Kruševcem, kakih 25 km vzhodno od Kragujevca. Od Smedereva je Jagodina proti jugu od daljane približno 80 km.

Rotterdam, 18. oktobra. Iz Londona poročajo, da so Srbi skupaj s Francozi zasedli Smederevo ob Donavi. Francoska konjenica je začela prodirati ob Donavi proti zapadu ter je že dospela v predmestja Belgrade. Druge srbske čete, ki operirajo iz Kosovega polja, so po zavzetju Peči prodrele v staro Črno goro ter zasedle mesti Andrejevo in Kolaši. Tretja srbska skupina, ki je prodrla skozi Novi Pazar in ob zapadni Moravi navzgor, je dospela na bosanska tla in stoji pred Višegradom.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 16. oktobra. Sobranje je nadaljevalo svoje zasedanje. Ministrski predsednik Malinov je izjavil, da želi odkrito diplomacijo, da pa nima namena, izdati posnisa o stališču Bolgarske, ker bi moral objaviti dokumente, katrjih objava ni odvisna izključno od Bolgarske. Prišel pa bo prav v kratkem čas, ko bo bolgarska vlada objavila vse dokumente od početka evropske vojne. Glede odnosov Bolgarske na pram bivšim sovražnikom je izjavil Malinov, da dela vlada na tem, da se obnovi normalni diplomatski stik z ententnimi državami in da upa doseči v kratkem ugoden uspeh.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič ustreščen.

Berolin, 17. oktobra. Pariški listi poročajo iz Carskega sela, da je bil bivši vrhovni poveljnik ruske armade Nikolaj Nikolajevič ustreščen.

Vstaja Mladoturkov in Nemcev.

Dunaj, 17. oktobra. Londonski listi poročajo, da so Mladoturki in Nemci v Carigradu uprizorili vstajo proti sultanu in vlad, da ne bi sklenili miru z entento. Kljub odporu sultana hočejo izsiliti sestavo koalicijskega turškega kabineta. S pomočjo nemških topov uprizarjajo sedaj v Carigradu veliko dramo. Nemško brodogradnično podjetje, ki je bilo v Carigradu, je bilo posrednik pri dobavi topov, ki jih je poslal sultanu, da bi bombardiralo mesto, če bi sultan ne odnehal od svojih pogajanj z entento glede premirja in miru. V dobro podučeni krogih ne pripisujejo vsemu o revoluciji v Carigradu nobenega pomena. V dunajskih krogih se celo zatrjuje, da so dospela angleške ladje pred Carigrad.

Angleži v Tripolisu.

Dunaj, 17. oktobra. Iz Londona poročajo, da so angleške čete zasedle Tripolis.

Politične vesti.

— Ščurki lezejo iz lukenj.

Današnje »Novice« prinašajo izpod peresa deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča tole izjavo:

Zvest svojemu 30. maja 1917 danemu podpisu stojim neomajno na istem principielnem stališču kakor poslanci Jugoslovanskega kluba in bom srečen, če se kolikor mogoče hitro neomejeno uresničijo vsi ideali v zmislu majniške deklaracije. Tega stališča nisem nikdar opustil, ampak sem vedno lojalno delal za njegovo udeležitev in sem mirno prenašal vse napačne sodbe o svojem držanju.

Sem za to, da se takoj konstituirajo jugoslovanska država in da se takoj upostavi ljudski volji odgovarjajoča narodna vlada, kateri bom rad izročil vse svoje dosedanje posle.

V Švici sem se mudil zgolj po nalogu deželne odbora, da izvedem njegove formalne sklepe v gospodarskem interesu kranjske dežele. Vse drugo so prazne kombinacije brez podlage.

Dr. Ivan Šusteršič.

Že takoj prvi stavek vsebuje dvoumnost. Vse, kar sledi temu stavku, pa je zavedno zavijanje resnice. Poznamo delo dr. Šusteršiča in njegovih ožjih so-mišljenikov ves čas vojne in zlasti zad-

nje leto in noben pameten Slovenec mu ne bo sedel na te limanice, s katerimi hoče samo podpreti svoj stolec, ki se mu je pričel izpodmikati. Izjava Šusteršiča ni vredna drugega, kakor da jo vržemo v koš. Pred Šusteršičev prehajamo na dnevni red, ker imamo druga dela, kakor preprekati se zaradi osebnih ambicij kranjskega deželnega glavarja.

— Madžari fabricirajo med sabo veleizdajnike. Imunitetni odsek ogrskega državnega zbora je sklenil poslanca Lovaszya in Vasa protokolično grajati, ker sta rekla, da sta prijatelja entente, in je odredil, da se ta graja javno nabije v volilnih okrajih teh poslancev. Tako fabricirajo Madžari veleizdajnike.

— Pruska gosposka zbornica bo v bodoče urejena tako, da pride vajo poleg 16 delavcev in 8 nastavljenecov še 36 članov trgovskih zbornic, 12 članov rokodelskih zbornic ter 6 članov, ki jih predlagajo tehnike. Zastopanih bo nadalje še 24 članov velikih podjetij industrije in 12 od trgovine. Mesta, zlasti manjša, dobe 26 novih zastopnikov, med temi berlinski podžupan ter predstojniki mestnih odbornikov.

— IX. nemško vojno posojilo. Rok za podpisovanje IX. nemškega vojnega posojila je bil za 14 dni podaljšan.

— Policijsko zatira mirovna demonstracija v Berlinu. Iz Berlinu, 17. oktobra. Včeraj zvečer je hotela velika množica ljudi od živalskega vrta, kjer se je zbrala, prodirati do parlamenta. Tam se nahajajoča številna policija pa je potisnila demonstrante proti Brandenburgskim vratom. Množica je vsklikala, da hoče mir. Pred ruskim poslanstvom so klicali: »Živela Rusija!« Policija je postopala surovo, rabila orožje in ranila več ljudi. Med množico je bilo tudi nekaj vojaštva.

— Papežev konzistorij. Preko Luga poročajo, da bo škofski papež za november konzistorij vseh kardinalov, katerega se bodo udeležili tudi kardinali iz sedaj sovražnih držav.

— O Božicu mir. Kodani, 16. oktobra. Iz New Yorka poročajo: Splošno vlada prepričanje, da bo o Božicu že mir. V političnih krogih so prepričani, da bo skušala Amerika doseči sporazum s centralnimi državami, ker je tudi prebivalstvo Zedinjenih držav proti nadaljnjemu prelivanju krvi.

— Lansingova izjava. Ameriški državni tajnik Lansing je izjavil, da bo Amerika napravila velikanski razloček med vodilnimi vojaškimi osebami ter germanskim in čehoslovanskim narodom, ki sta siloma morala na bojišče. Prejšnji predsednik Taft je bil mnenja, da bo Amerika sklenila mir samo, ako se nemški cesar odpove, vsa nemška armada pa brezpogojno kapitulira. Nemčija da bo rada privolila v izpraznitev zasedenega ozemlja, ker bo prej ali slej to morala storiti.

Vesti iz primorskih dežel.

C. kr. obrtna šola v Trstu naznaja: Na c. kr. obrtni šoli se otvorijo v kratkem na ženski obrtni šoli za šivanje perila, ukrojitve oblek za vezila in kronišča, vzporedni razredi za šivanje perila in za ukrojitve oblek in sicer z nemškim in slovenskim nčnim jezikom. Prednaznani za sprejem se bodo sprejemala v času od 21. do 26. oktobra 1918, od 9—12 predpoldne in od 3—5 popoldne v ravnatelstvu šole, ulica Stadion št. 31, I. nadst. Definitivni sprejem se bo izvršil po redu došlih prednaznanil.

Veselica v Rihemberku. Dne 20. t. m. se bo vršila v Rihemberku na Goriškem veselica, na katere vzporedno so pevske točke, deklamacija in izkaz »Domenc«. Čisti dobiček je namenjen domači knjižnici C. M. D. in St. Jakobski C. M. šoli v Trstu. Veselica se prične točno ob 5. uri pop. — Oživila se lepo kulturno delovanje na Goriškem, katero pozdravljamo z vsem svojim jugoslovanskim srem. Kdor pozna pomen takih prireditelj na Goriškem in njih dalekosežno učinkovanje, se mora vzradostiti, da sredi vse nesreče, ki je zadelala tudi Rihemberk, prisveti pojav, ki nam kaže, kako lepo se vzpostavlja krasna naša Goriška z lastno silo nezlomljivega našega jugoslovanskega rodu. Nadejamo se, da bo vspeela veselica v polni meri.

Umrla sta v Kozini v Istri Ivan in Ana Pavletič, ki sta zapustila štiri male sirote.

Dnevne vesti.

— Za red in ne za redove. Pišejo nam: Kako si v Nemčiji vladajoči krogi predstavljajo demokratizacijo, izpričuje »Reclams Universum«, 51. zvezek z dne 18. septembra 1918. Tam je naslikan prilično širok, radovalino mežikajoč Nemec in pod portretom stoji pisano: »Z redom Zähringškega leva odlikovan socialni demokrat: Kot razveseljivo znamenje našega politična nasprotja vravnajočega časa smemo smatrati podelitev viteškega križa prve vrste Zähringškega levovega reda podpredsedniku badenske zbornice, socialnemu demokratu Geissu; slednji je bil poprej gostilničar v Mannheimu.« — Tako torej. Vsem ljudem je preskrbeti naslov hofrata, ekselence ali barona, pa bo konec vseh nadlog. Verjamemo radi, da je v domovini Köpeničkega stotnika še zelo razširjena ona na noben stan in noben poklic vezana telečja zamaknjenost (kakor pravijo Rusi), ki napravlja, da zamaknjenca pred vsako uradno poizkušeno, pred vsako četudi ne na fronti pridobljeno medaljo sprejetava zona brezmejnega spoštovanja. Taki ljudje so se nekoč stepli za olinjen čiz cigarete, ki ga je cesar Viljem na manevirih v blato vrzel. No pa bodimo pravični. Tudi pri nas teka okoli še premnogo ljudi, ki bi dali del življenja ali si dali izrezati kos mesa iz života za najmanjši redek, morda celo za takozvan častni znak, ki je redu vsaj podoben, se sveti in se ga pripenja lahko na suknjo. Enako bi marsikdo dal rad lepe tisočake za naj-

manjši naslov dvornega dobavitelja, četudi le finskega kralja, ki ga nikdar ne bo nikdar albananskega mbreta, ki ga ne bo nikdar več. Mnogo jih teta okrog, a njih gumbica ima hemoroide samih »redovnih« bolečin. Koliko se jih je že posmehovalo redovnosom — dokler niso sami med nje padli. Tedaj pa se jim je kar čez noč zadelo skrajno neotesano, da se more kdo nad njimi mlati. No, to si zapomnite: V Jugoslaviji bo vladal pač red, ne pa redovi. Izginili bodo, kakor so izginili iz samosvoje Norveške. Oseba svoboda bo pa zares velika in dovoljeno bo vsakomur, ki brez redov ne bo mogel izhajati, da si vtakne skozi nos meden obroč in se na ta način oddeli od navadnih državljanov.

— Velikodušni dar Narodni galeriji. Generalni ravnatelj c. kr. kmetijske družbe Kranjske gospod ces. svetnik Gustav v Pirce je podaril Narodni galeriji veliko, krasno sliko znamenitega slov. slikarja Mencingerja. Ta dragocena slika je iz leta 1824 in predstavlja Marijino rojstvo. Je najboljša izmed znanih Mencingerjevih del.

— Odbor S.H.S. žena za siročad v Ljubljani vabi vse odbornike in pododbornike na važno sejo, ki se vrši v soboto 19. t. m. ob 4. uri popoldne na magistratu v mestni posvetovalnici.

— Ljudskošolske vesti. Ljudmila Korosec je imenovana za prov. učiteljico v Pesnici; Marija Selan je nameščena za suplentinjo v Vipavi, kjer je začasno vodstvo šole poverjeno definitivni učiteljici Ljudmili Skala - Borštner; Marija Markizeti je nameščena za suplentinjo v Korški Beli; Melita Šivic v Dobrovi pri Kropi; Ida Petrič v Zgornji Šiški; Hermina Kobal na Drenovem griču.

— Iz srednješolske službe. Provizorični učitelj na II. državi gimnaziji v Ljubljani Ivan Škerl je imenovan za pravega učitelja v 9. čimovnem razredu.

— Iz angleškega vjetništva se je oglasil narednik Edvard Ažnoh iz Ljubljane, po poklicu tiskar, ki je služil pri 17. pešp. in bil 16. junija t. l. vjet na benečanski gorski fronti. Piše, da je zdrav in je komandiran kot pisar, da mu tako čas hitreje preide. Očeta, poštnega poduradnika v Ljubljani, prosi naj mu pošlje kaj denarja. Pričakuje jako srečno svidenje v domovini. Pozdravlja vse znance in prijatelje. Njegov naslov je: Feldwebel Edvard Ažnoh, Lager Nr. 994, Prisoners of War Camp, Blackdown near Farnborough, England. Pismo njegovo je datirano 21. julija t. l.

— Španska bolezen se tako širi, da je že malo hiš, kjer bi se ne bila pojavila več ali manj in zahteva danna-dann novih žrtve. Toda bati se je še hujšega. Če je to epidemija, bi se moralo z vsemi sredstvi delati na to, da se omeji in polagoma zatre. In kaj se je odredilo? Šole so zaprle, to je bila alfa in omega vsega, družeca se pa valje skladnicam zakonov in naredeb proti epidemijam ni ukrenilo prav nič. Tako jaha sv. Birokracija svojega starega šmelnjčka na Kranjskem, kako je drugod nam ni znano.

— Zvišanje tovarnine. Ker se je s 1. septembrom zvišala tovarnina, naznana centrala za kosti, da trgovci s kostmi zaradi tega ne smejo zvišati cen, za kolikor višje znaša tovarnina. Ker primanjkuje maslobo, mila, sveč in lepih, se v splošnem interesu priporoča, da se kosti v večjem obsegu nabirajo, kakor dosedaj.

— Izmenjava bakrenih cilindrov. Kopalnih peč. C. kr. deželna vlada je svoječasno sistiranje prekljala in trditi Joch. Dobner et Ing. M. E. Tuttner dovolila nadaljno izmenjavo bakrenih cilindrov pod pogojem, da mora trdnica v vsakem posameznem slučaju najkasneje tekom štirih tednov izmenjavo izvršiti. Ako se tega pogoja le v jednom slučaju ne bode držala, se bode zopet izreklo sistiranje. Lastniki kopalnih peč se opozarjajo, da dovolijo legitimiranim delavcem izmenjavo izvršiti. Vsak slučaj, v katerem bi se trdnica zgoraj navedenega roka ne držala, naj se naznani mestnemu magistratu.

— Pevsko društvo »Slavec«. V soboto dne 19. t. m. II. družinski večer (Volaričev večer) ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih »Nar. domac« za člane pevskega zbora in po njih vpeljene goste.

— Od Mlekarske zveze se nam poroča: Vseled nastalih prometnih ovir mleko iz več nabiralnic ne more priti v Ljubljano, ali pa pride tako pozno, da se pokvari. Vseled tega naj bo slavno občinstvo pripravljeno na to, da se zadovolji za nekaj dni še z manjšo množico mleka, kakor sedaj. Še tekom tega tedna pa bodo zopet začeli pobirati mleko avtomobili in je torej upati, da se trenutne prometne ovire premagajo in bode prihajala zopet običajna množina mleka v mesto. Da se je zadnje dni mleko kvarilo, ne zadene Mlekarske zveze nobena krivda. Zveza namreč pri vsem prizadevanju ni dobila pravočasno premoza, vseled česar se mleko ni moglo pasterizirati. Posledica tega je bila, da se v več slučajih pokvarilo. Tudi v tem oziru se je zagotovila od merodajne strani takojšnja odpoved.

— Umri je na Dunaju pisatelj in žurnalst Henrik Penn, star 73 let, rodom Ljubljancin, ki je svoj čas prevel na nemško Prešernovo »Krst pri Savici«.

— Umrla so: V Ljubljani: gđc. Amica Perko, gojenka 2. letnika učiteljskega v 17. letu stanosti; g. Franc Bearzatto, strojnik pri Bonacu; g. Pavel Friedl, trgovski akademik, sin hotelarja Friedla; v Šiški pri Ljubljani: g. Leopold Cibej, uslužbenec Južne železnice; v Medvodah: g. Ivan Turk, posestnik in občinski odbornik v Mengšu gđc. Minka Gregorc, stara 21 let; v Kranju zasebnica gđc. Olga Pirce, pogreb bo jutri; v Šmartnem pri Litiji trgovec g. Ivan Razboršek; v Mokronogu g. Ignacij Lužar, c. kr. nadkomisar finančne straže; v Raču pri Mariboru pa g. Rikard Sevar.

Zahvala. Prostovoljno gasilno društvo na Ježici izreka bratskim društvom iz Nadgorice, Črnuče in Stožice najpri-srečnejšo zahvalo, ker so z gasilnim orodjem in obilnim moštvom prispelilo domačemu društvu na pomoč dne 25. t. l. o priliki nastalega požara na Ježici, kjer je posestniku in gostilničarju Ivanu Dermastiju pogorel pod in drugi, pod to streho nahajajoči se gospodarski prostori. Na pomoč je prispelo tudi gasilno društvo iz Ljubljane, kateremu

ne ni bilo treba stopiti v akcijo zaradi neomejenega ognja, kateremu se enako izrekala prisilna zahvala. Pri omejitvi ognja je tudi pomagalo v Križevih na stanje vojnoisto, za kar se tudi temu iz reka topa zahvala. — Prostovoljno gasilno društvo na Ježici. Vinko Ahlin, načelnik.

Gledališko društvo na Jesenicah namenjajo, da je bilo primorano radi bolelosti nekaterih članov igralskega zbora delovanje za nedolgočasen čas prekiniti. Za 19. in 20. t. m. nameravani predstavi torej odpadeta. Kdaj se delovanje zopet začne, se bo obklopilo v časopisih.

Tamburaško in dramatično društvo »Sovi« v Postojni poroča, da je vsled naglo se razširjajoče španske bolezni prizadeto izšlo »Morilec« iz zdravstvenih razlogov zavržen oblastno ustanovo. Kdaj se bo vendar vpriporila, se naznani z lepki.

Nepravica je bil prišel te dni pri Semmiku vojak, ko je lovil menda nekega vietnika, kakor poročajo od tam. Vojak je kričal »Halt!« za nekim mladim človekom, ko je prišel do njega, ga je zagrabil, ko je bilo polno ljudi na cesti, in tiral na orožniško postajo. Tam so ga pogledali od glave do nog in rekli: A, ta je tisti! Kmalu pa je orožniški stražništer spoznal, da niso došli pravica, katerega iščejo. Pardon, pardon, in oni mladi mož, ki je vojni invalid, je odšel. Zeli se, da se vrši orožniška služba tako, da ne bodo prijemali nedolžnih ljudi in ne bodo ti trpeli sramote pred občinstvom.

Izgnanila se je usnata ročna torbica s denarico s svoto 70 K od dr. Rusa po cesti na Rudolfovo železnico do državnega kolodvora. V denarici je bil tudi recept na ime Genter. Odda naj se pri Genter Ivan, Rožna dolina 285.

Narodno gledališče.

»Svet« komedija v štirih dejanjih. Srbski pisatelj Branislav Nušić. Za slovenski odbor priredila O. G. in Fr. Kobal. — Nušićev »Svet« je izrekel iz življenja, ki prepevalno kaže, kako opravičnost preprosta v idilični mir meščanskega doma, ščurka rodovinca zopet rodovinca ter bi naposled še prevzela vse neprijetne incidente v tragedijo, ako ne bi ob dvajseti uri hišni gospodar izpregovoril moške besede, svoje hiše ne zaprl vsemu svetu ter tako ne ustanovil prejšnjega blazega mira. Osebe, ki nastopajo v »Svetu«, so dobro opazovane, imajo meso in kri; dejanje se zapleta prirodno, komika je sorazmerno porazdeljena tako na situacijo kakor na značaje, humor je prijeten, satira krotka. Igra je torej docela zabavna, pa ne rešuje zamotanih problemov, niti ne zahteva od poslušalcev drugega nego sprejemljivost za veselo zabavke; v dobro voljo jih potem že spravi sama. Nasprotno pa za biva »Svet« od igralnega oseba dosti skrbne privrave, zlasti točnega znanja in veseloigrske hitrosti. Predvčeršnjim igralke tri trojni zahtevi zadostile brez izjeme in so zategadelj vredne tople pohvale. V ospredju je stala gospa Bukšekova kot skrbna mati, ki hoče omožiti eno izmed dveh hčer ter zato sveta na stečaj odpora hišna vrata. Opremila je gospa Bukšekova svojo vlogo z marsikaterimi umetniškimi potezi, zlasti ker jo je vesekrog izvedla z naravno umerjenostjo. Gospodični Garvasova in Mira Danilova sta predstavljali domači hčeri s prijetnim temperamentom. Gospodični Garvasovi se skoro ni videlo, da je šele začela, gospodična Mira Danilova pa je pristno pogodila nedoraso dekletce z vso naivnostjo petnatletne razposajenosti. Gospa Juvanova in gospodična Vera Danilova sta z izjemo govornosti predstavljali »svete«; bili sta živi kopiji tistih klepetulj, ki so najbolj srečne takrat, kadar setejo preprič in zdražbo. Gospodična Rakarjeva je dobro očrtala staro zvesto dekle, gospodična Vrhunčeva je istotako vseeno zadostila svoji malenkostni vlogi. Izmed igralcev se gospod Danilo, kar se tiče znanja, ni čisto nič potrudil za svojo vodilno vlogo. Pa bi se bil moral tem bolj, ker mu je bila poverjena še režija. Niti ne moremo reči, da bi ga bil zapuštal spomin, ker se ni bil naučil menda tudi ne enega stavka svoje partije! Gledališko vodstvo ugreje gospoda Danilla korento poučiti, da je v sedanjem našem gledališču absolutno nedopustno spravljati tako zanikarno priravnjene figure na oder! Prijetno iznenadil pa nas je gospod Daneš, ki je glasbenega učitelja igral gibčno, z vitno komiko ter zategadelj zbujal dosti veselosti. Gospod Strniša nastopa še nerodno in zlasti ne ve, kaj bi z rokami; mimotega njegova sovenščina ni taka, da bi se mogel domači človek ponasati z njo. — Gledališče je bilo dobro zasedeno, občinstvo je rade volje delilo pohvalo vsem tistim, ki so je bili vredni. Altruizem na noge!

»Svet« je poleg »Protekcije« in »Gospoda poslanca« ter »Pot okoli sveta« najboljša komedija prvega in najuglednejšega srbskega pisatelja in dramatika Br. Nušića. »Svet« je repertoarna igra vseh jugoslovanskih odrov, ker je pisatelj humoristi, bivši dramaturg in ravnatelj srbskih gledališč, je ustvaril z njim idejno, tehnično vzorno igrano z izbornimi vlogami. Vse nastopajoče osebe so zajete iz srbskega malomeščja, ki je po svojem duševnem obzoru skladno s slovenskim. »Svet« je veleslavjen, a obenem tudi podoben, kar gotovo ni napaka. Na našem odru se igra »Svet« zdaj že drugo sezono.

»Laterna«. Jirasekova gledališka igra je izvala vsepobno zanimanje in redno polno gledališče je živ dokaz, kako se je občinstvo priljubilo ta igra, ki je nam Slovencom po svoji vsebini tako blizu. Vsi deli živahnega povpravanja po njej, se je vodstvo odločilo, ponoviti jo še enkrat in sicer izven abonementa, v soboto zvečer. S tem naj bi bila dana prilika vsem, ki igra še niso videli, da prozive večer tople praviznosti, prevele z množico danes tako aktualnih idej. Obenem opozarjamo p. n. občinstvo, da se v nedeljo sveder ponovi Finžarjev narodni igrokaz »Divji lovec«. Ta predstava je namenjena posebej za Hubitelje Narodnega gledališča na doželi, katerim bo gotovo ta dan močno prijet v gledanju.

Prosveta.

— Pogled v novi svet. V založbi »Slovenske Socialne Matice« izide ta dni 2. zvezek »Pogled v novi svet«. Spis obsega referat, ki ga je imel naš najboljši narodno-gospodarski strokovnjak na prvi seji gospodarskega odseka »Narodnega sveta«. Referat podaja nazorno sliko o gospodarskem stanju v vojni se nahajajočih držav, pokazuje cilje, po katerih streme demokracije države na polju produkcije, določevanja cen itd., in se temeljito bavi z najboljšimi prejemnim vprašanjem prehodne dobe, z valutnim vprašanjem. Vsakdo, kdor hoče dobiti pravo sliko o bodočem narodno-gospodarskem stanju, ki je temelj vsega narodno-političnega in kulturnega napredka, se bo s pridom vrgel v to knjižico. Brosura bo veljala K 1.—, s poštnino K 1.20, za združnike »Slovenske Socialne Matice« pa s poštnino K 1.—. Narodna sprejema »Slovenske Socialne Matice« v Ljubljani in vse slovenske knjižarne.

— Češka pesem bosanskemu Jugoslavnu dr. J. Sunariću. Eden izmed najodličnejših voditeljev našega naroda v Bosni je dr. Sunarić, mož širokih pogledov in odločne volje. Temu politiku je Čeh Jos. Pelisek, ki je tekem vojne imel priliko, spoznavati Jugoslavoane in o njih napisal že par lepih člankov, posvetil pesem, napisano v »Venkovu« (št. 232): »Od severja k jugu«. V prozaicnem prevodu se pesem glasi: Bliski so se križali — in temno je donel grom — mi pa smo pobratimi — postali v hipu tem. — Ko je prišla nagla poguba, — so srca naša zazelela življenja — in pod bičem rablja — nam je vzrastel sen svobode: — Glej, v zlatu jutranje zarje — polje vernosti za vernost! — Od Krkonosov do Adrije, — do vrhov alpskih skal — bijelo srca v istem utripu, — plače bolečina v istih vzdihih. — Ena kri nas kakor veriga spenja, — z usodo isto domovina. — Ne, svoboda nam srečo — da vernost za vernost (zvestoba za zvestobo). — Bok k boku, lačet k lačeti, — že gremo za bližnjim ciljem, in zamani se sovažnik trudi — nam zvito pasti v hrbet: — Gremo s pesmijo življenja — in izdaja ne poruši mostu, — zlitga s kletjem ljubezni, — mostu do slavnega jutrnjega dne: — Brat bratu v srcu vročem — je dal vernost za vernost!

Aprovizacija.

— Meso na zelene izkaznice B št. 1001 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v soboto, dne 19. oktobra v cerkvi sv. Jožefa. Določeno je ta - le red: popoldne od 1. do 1/2. št. 1001—1200, od 1/2. do 2. št. 1201—1400, od 2. do 1/2. št. 1401—1600, od 1/2. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do 1/2. št. 1801—2000, od 1/2. do 4. št. 2001—2200, od 4. do 1/2. št. 2201—2400, od 1/2. do 5. št. 2401 do konca. Kilogram stane 2 K 80 vin.

— Oddaja inozemskega mesa. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala inozemsko meso v soboto, dne 19. oktobra in v ponedeljek, dne 21. oktobra od 1/2. do 9. zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

— Zmanjšanje količine masti. Dunaški listi poročajo: Od 20. oktobra naprej se bo tedenska količina masti znižala od 4 kg na 2 kg.

— Prodaja praških klobas po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v soboto, dne 19. oktobra, popoldne strankam z zeleno izkaznico »B« od št. 550 do 650. Vsaka oseba dobi 1/4 kg; kilogram stane 8 kron.

— Aprovizacija južne železnice. Oddajalo se bo dne 18. in 19. oktobra petrolej, in sicer samo za občino Moste. S seboj je prinesiti mesno karto in knjigo.

— Saharin za sodavičarje. Kavarnarje in gostilničarje je prišel. Brez naročilnega lista se isti ne bo oddajal.

Razne stvari.

— Umetnik v stradanju Succu umrl. V neki vasi blizu Florence je umrl te dni po vsej Evropi znani umetnik v stradanju Giovanni Succu, star 70 let. »Umetnikov v stradanju« dandanašnji ne manjka.

— Vojaški lekarnari komandirani za pobijanje španske bolezni. Z Dunaja poročajo, da je vojni minister komandiral 80 vojaških lekarnarjev za dobo 6 tednov v civilno službo v svrhu pobijanja španske bolezni.

— Zene — škofi. Voditelji anglikanske cerkve so predlagali, da bi moge v bodoče i žene doseči škofovsko dostojanstvo. V anglikanski cerkvi poznajo že dolgo časa ženske kot duhovnice.

— Stave za konec vojne. »Temps« poroča iz New Yorka, da so stave za konec vojne v novembru dne 8. oktobra po objavi Wilsonovem odzivu poskočile na 9 : 1. Dne 1. oktobra so stale še 3 : 1 za mir po 31. decembru in 1 : 2 za mir do 31. januarja 1919.

— Velika tatvina na dvorni pošti v Berlinu. Na dvorni pošti v Berlinu se je zgodila velika tatvina. Izginile so vreče, v katerih je bilo denarja in vrednostnih papirjev za 70 milijonov mark. O tatovih ni nikakega sledu. Sodi se, da so kradli v uniformi.

— Voditelji ameriškega delavstva Gompers. Gompers, ki je prišel v Evropo, da razvije zlasti v Angliji med delavstvom agitacijo za vojsko do popolnega poraza militarizma in pruskega kaizerizma, je avstrijski Nemec in sicer po rodu iz Morave, govori tudi češko.

— Mednarodna zveza delavskih strokovnih organizacij. V Londonu pripravljajo tako zvezo, kateri bi pripadali delavci iz entitnih držav, njih kolonij, Amerike in nevtarlnih držav. Imela bi svoj mednarodni urad. Po sedanjem stanju organizacij bi obsegala 9 milijonov članov.

— Planince pri 88 letih. Henrik Schreiber, častni predsednik avstrijskega planinskega društva, sekatja Judenburg, je 29. avgusta doživel 88 let. Ta dan je šel na goro Zirbitzkogel, ki je visoka 2396 m. M. knjižica za leto 1918.

pisal, da je bil na Zirbitzkoglu s tem denar 260 krat in da misli, da je bil tudi zadnjičkrat.

— Kako se delajo milijarde. V avstro-ogrski banki je nastavljenih pri tiskalnih strojih, ki iskajo bankovce 1000 delavcev. Delajo ob dveh obdobjih od 7. ure zjutraj do 3. ure pop. prvi, drugi od treh pop. do enajstih ponoči. To je veletovarna za bankovce.

— Italijanski socialisti so zborovali pred kratkim v Rimu, stranka ima skupno 22.100 članov, pa je razcepilna na tri skupine: na radikale (14.015 članov), centum in parlamentarna skupina. Radikaleci so v večini, njih glasilo je »Avanti«, napram vojni zavzemajo revolucionarno stališče.

— Dellavska banka. Krščansko socialna strokovna delavska zveza v Nemčiji ustanavlja delavsko banko, da bi moglo delavsko gibanje razpolagati z milijoni. Namen te banke bi naj bil koncentrirati delavski denar, ki bi se potem uporabljal predvsem za zidavo delavskih hiš in za lastno produkcijo konzumov.

— F. W. Raiffeisen. Dne 30. marca t. l. je preteklo 100 let, odkar se je rodil začetnik kmetijskih združenj, katerih namen je bil, da osvobodijo kmeta odruštva na deželi. Vse naše male posojilnice po deželi so skoro ustanovljene po Raiffeisenovem sistemu. Po njegovem sistemu so ustanovljali zadruge i v Rusiji in v balkanskih državah.

— Boljševška vlada v Rusiji je izdala nov zakon o organizaciji sodišč. Ta novi kazenski pravni red odpravlja prizive, neodstavljalnost sodnikov, vse formalne predpise, za odveč smatra prisilnost obtoževanja pri razpravi, delitev med sodno in zakonodajno moč smatra za meščansko institucijo in jo odpravlja.

— Mednarodna konferenca pomorščakov. V Kopenhagnu se je vršila junija meseca mednarodna konferenca pomorščakov, h kateri nemške in avstrijske organizacije niso bile vabljene. Konferenca je sklenila ustanoviti mednarodno konfederacijo pomorščakov. Za predsednika je bil izvoljen voditelj angl. pomorščakov Havelock Wilson.

— Papir iz lista. Kara Bromson je poročala pred francosko akademijo znanosti o svojih poizkusih izdelovati papir iz lista. Uporabiti bi morejo samo žilice, dočim se more uporabiti ostala snov, ki odpade v obliki praha, kot krma ali pa po suhi destilaciji v obliki biket kot kurivo. Iz 1000 kg lista se dobi 250 kg papirne snovi, 200 kg premogaznega praha ali 500 kg krme, 30 kg kartona in 1,6 kg drugih kemičnih snovi.

— Velike tatvine v Zagrebu. Dne 7. oktobra popoldne okoli 1. se je izvršil v poslovalnico zlatarja Engelsrata v Lici drzen vlom. Neznani tat je pobral obilo draguljev, zlatih prstanov in raznih biserov v vrednosti pol milijona kron. Obljubljena je nagrada 20.000 kron onemu, kdor pride tatu na sled. Sodi se, da je drzen tat iz Zagreba odšel v Budimpešto ali na Reko. — Ponoči od 6. na 7. oktobra so vdrl neznani tatovi v neki vagon na kolodvoru in pobrali iz njega razne obleke, perila in drugih stvari v vrednosti 27.000 K. — Lekarna Mittelbach je dobila te dni z Dunaja večjo pošiljavo mila. Ko so ga prevzeli na kolodvoru, so videli, da manjka mila za 20.000 kron. — V noči od 6. na 7. oktobra je bilo ukradeno iz vlaka od Komorskih Moravic do Zagreba 10.000 komadov kratkih cigar v vrednosti 1800 kron. Hitra preiskava je dognala, da so pobrali te cigare železniški uslužbenici, ki so že prišli in izročili sodniji. — Iz glavnega tobačnega skladišča v Baroševi ulici je bilo ukradeno te dni »memfis« - cigaret za 2500 K.

Gospodarstvo.

— Vodne sile na Norveškem. Od 1. 1905—1915 so izrabili na Norveškem vodnih sil za 860.000 konjskih sil.

— Promet z zasebnimi vojnopoštnimi zavetki na vojnopoštni uradi 335, 451, 452, 450 in 582 je od sedaj naprej ustavljen.

— Pošiljanje blagovnih vzorcev na vojnopoštni uradi 335, 519, 524, 582 je od sedaj naprej ustavljen.

— Brzovlak Praga - Pariz. Praga, 17. oktobra. Tu se ustanavlja potovalni bureau za uvedbo direktnega brzovlaka Praga - Pariz, kakor hitro se sklene mir.

— Brzovjake za vojne vjetnike v Rusiji. Sprejemanje brzovjakov za vojne vjetnike v Rusiji je z današnjim dnem ustavljeno.

— Češki revirji rjavega premoga v severozapadnem delu dežele so producirali glasom poročila za 1. 1917 manj premoga kakor predločeno leto, akoravno je bilo več delavcev zaposlenih. Decembra 1917. leta je bilo v tem revirju zaposlenih 30.007 mož, proti 23.276 v januarju 1917. Decembra 1917 je bilo zaposlenih približno 20% več delavcev kakor v januarju 1917. Kljub temu se je izklopalo približno 0,9 mil. met. stotov manj kakor takrat.

— Gospodarski položaj v Ameriki. Glasom tedenskih poročil časopisov o gospodarskem stanju, prevladujejo povsod posli za vojnimi dobavami. Manj važni obrati so morali svoj obrat še bolj omejiti. Potreba civilnih potrebščin se jako izpreminja. Po železnica se vedno nakladajo ogromne množine žita. Za žetev pozimne pšenice se pričakuje prihodnje leto rekord glede posejane areala. Jako se trudijo pospeševati ljubnost tako potrebnim.

— V denarnem prometu v zasednih romunskih pokrajinah, kakor tudi za promet v Moldavo in inozemstvo, je mogoče pošiljati vrednostne papirje in druga plačilna sredstva izvzemši bankovce. Romunska pošta začne s tem poslovanjem dne 1. oktobra. Pošiljave se morajo predložiti cenzuri, katero oskrbuje posebni urad za pregledovanje pošte. Te nove uvedbe se smejo posluževati v prvi vrsti trgovci; zasebnikom se dovoljuje le v važnih slučajih.

— Prešičerja za bolnice in gostilne na Ogrskem. Poljedelski minister je opozoril municipije na to, da smejo dovoliti bolnicam, sanatorijem in gostilnam rediti največ 20 prašičev; čez 20 prašičev se dovoli le tedaj, ako se sklene pogodba pred deželnim uradom za promet s prašiči. Za rejo vsakega prašiča si lahko obdržijo po 3 meterske stote koruze. — Omeniti bi bilo, da pri nas v Avstriji si ne smejo prešičerji nič koruze obdržati. Ni čuda, ako smo glede masti popolnoma odvisni od Ogrske. Upajmo pa, da se v najkrajšem času tudi z teh vprašanjih osamosvojimo, ter

da si uredimo svoje razmere brez avstrijskega šimelna.

— Cene vina v deželah ob Renu, padajo vedno bolj. V zadnjih dneh se je tam konjunktura jako izpremenila. Vzrok temu je rapidno nazadovanje konzuma nemške armade. Razven tega nočejo velike firme nakupovati vina, ker vedo, da bo po sklepu miru cena vinu močno padla. Slične vesti kakor iz obrenskih pokrajin prihajajo tudi iz Pfalce, kjer so cene nenadoma padle. Večjih kupčij se ne sklepa. Trgovina se zadržuje popolnoma pasivno. Radi novega svetovnega položaja se menja, da je v vinskih kupčijah reziko prevelik. Večje pogodbe se sploh ne sklepa, ker je še vedno mnenje, da bodo cene nadalje padale.

Darila.

Darilo. Neimenovani je poslal za Narodni svet 20 kron. Srčna hvala! Posnemajte!

Ciril - Metodovi družbi. Radi nemosti poklonitve venca darujejo namesto cvetlic na grob umrlega nepozabnega sina, oziroma brata in svaka gosp. Davorina Zwitterja, c. kr. okr. sodnika v Novem mestu, za Ciril - Metodovo društvo: Mati Jerica Zwitter v Zahomcu 20 K, brata Zdravko in Franc Zwitter v St. Jakobu v Rožu, oziroma v Zahomcu, 40 K, in Ivan in Jerica Hochmuller roj. Zwitter v Beljaku 30 K; skupaj 90 kron.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela od stalnega oziroma pri »Novem svetu« v Ljubljani za obrambni sklad 200 kron, nabranih za šopek cvetk od G. Tratina, ki je bil zlicitiran na inicijativno vrlega Bošnjaka Jugoslavoana. — Iz Litije je prejela družba po gosp. Lajovičevi za prodano cvetje pri igri »Desetega brata« lepo vsoto 203 K in 64 K, nabranih mesto venca na grob svetnika Zoltmana med njegovimi prijatelji. — Gosp. dr. Ljud. Stiker, odvetnik v Brežicah je nakazal 260 K, katere sta darovala g. inženir Anton Kupka iz neke sodnijske poravnave 200 K, in trgovec F. R. Rücker nabral v družbi Slovencev 60 K. — Neimenovani Trnovčan iz Ljubljane je daroval za Ciril - Metodovo društvo 20 K. Iskrena hvala!

Narodni blagdan v Cerklji na Goriškem. Odbor Podružnice Ciril - Metodove družbe je organiziral nabiranje prispevkov za stradalajoče jugoslovanske otroke. — Članice so nabrale v Cerknem 889 K 38 v. V okolici so iz prijaznosti sodelovale vnete rodoljubke in nabrale gosp. Alojzija Lapanja na Reki 64 K, gosp. Gorup Ema na Počah in Gorjah 62 K 90 v, gosp. Ravter Malči v Novakih 185 K 22 v, gosp. Ravter Marija v Novakih 71 K 80 v, gosp. Peterčeli Katarina in Brišar Franciška v Celu 70 K 30 v, gosp. Bevk Terezija in Mavrič Marija v Trebenčah 49 K 60 v, gosp. Makuc Lucija in Razpet Franciška v Labinjah 103 K, Pirih Franciška in Tušar Terezija v Planini 80 K, gosp. Tavčar Franciška in Gosar Josipina v Poljanah 118 K 28 v, gosp. Bradakinja Josip v Policah 54 K, gosp. Hadalin Peter, podžupan v Zakrižu 66 K 80 v. Skupno 1815 K 28 v.

V trajen spomin našemu nepozabnemu, prežgodi preminulemu, dolgoletnemu taktiku gospodu Francu Podkrajsku (Harambaši) položili so kamen gg. odbornice in odborniki št. petrske Ciril - Metodove podružnice, in sicer: Gospe: Mihaela Šegova 15 K, Franja Ludvikova 15 K, Nilka Potočnikova 10 K, Marija Kotaljeva 10 K, Iva Knaželičeva 5 K, Josipina Kozakova 5 K, Josipina Vučnikova 5 K, Marija Menčingerjeva 10 K, gđc.: Helena Bavdekova 10 K, Danica Rohrmannova 10 K; gg.: Viktor Rohrmann 30 K, Fran Mally, predsednik, 30 K, Ign. Šega 15 K, Fran Potočnik 5 K, Ivan Maselj 10 K, Miha Verovšek 10 K, Tomaž Mencinger 10 K, Drago Vučnik 5 K, Josip Kozak 10 K, Emil Gherbaz 5 K, Ernest Černe 2 K; skupaj 235 kron. — Gđc. Helena Bavdekova nabrala med odborniki še 44 K, in sicer: Gospe: G. Zupančičeva 10 K, Maša Gromova 5 K, Kat. Zan 4 K, Marija Wessnerjeva 5 K, gđc. A. Kadivce 10 K; neimenovani 10 kron. — Skupaj 44 K.

Upravištvu našega lista so poslali: Za gladno slovensko, hrvatsko in srbsko deco: Ivan Zapečnik, adjunkt južne železnice v Mariboru, 67 kron, nabral dne 6. oktobra 1918. l. na sestanku železničarjev v Narodnem domu: Avgust Kozman iz Gorice 102 K 42 vin., zbrala vesela družba Prvačkovec in Gorčanov v gostini: gosp. Komela dne 6. oktobra v Prvačini: rodbina dr. Repičeva iz St. Vida pri Zatučini 40 K, mesto venca na grob gosp. stotnika Košaka in Lojze Kovačič, pristav južne železnice iz St. Petra na Krasu, 100 K, nabrano na narodni blagdan v skromni, a zavestni družbi. Skupaj 309 K 42 vin.

Za Ciril - Metodovo društvo: Fran Rendla iz Krškega 255 K, nabrali vasovalci na fantovščini Sokola Vaničevega Francelina.

Za dr. Krekov spomenik: C. kr. oddelek obmejne finančne straže v Kambreskem 12 K.

Za oslepele slovenske vojaške: Martina Kunaver iz Sela pri Zirovnici na Gorenjskem nabrala 26 kron.

Za Narodni svet: F. F. iz Sodražice 50 kron; Ivo Bakovnik, c. kr. notar iz Metlike 25 K, iz kazenske poravnave Kočevca, škof k. 221/18; Janko Potočnik, trgovec iz Skofje Loke 200; dr. Ivan Verčon iz Sežane 300 K; Akaj Lord iz Postojne 50 K, darilo Tržačana Italijana — v spomin trdih dni, preživljenih skupno s preganjanji Severo- in Jugoslavoani; notar Demšar iz Mokronoga 30 K, iz poravnave Jelenč - Mahne in Košak - Brzin; Srečko Potočnik, krojaški mojster v Ljubljani, Selenburgova ulica, 20 K, mesto venca na krsto njegovemu sinu Janezu; Neimenovani ob priliki krsta 70 kron; Anton Kuder, Ljubljana, 20 kron, in Jugoslavoani v gostini: gosp. Tavčarja v Selcih 104 K. Skupaj 869 K.

Za vojaške domove: Ga. Marija Janc, trgovka v Šmarju, 20 K; Frid. Pogala, žel. uradnik v Šmarju, 5 K; Josip Golajko, odvetniški solicator v Celovcu, 5 K in Neimenovani 1 K. Skupaj 31 K.

Za Narodno gledališče: dr. Ivan Verčon iz Sežane 200 kron.

Za narodno galerijo: Dr. Ivan Verčon iz Sežane, 100 K.

Za politične preganjance: Rodbini Žiža - Lavrenčič iz Postojne 40 K, mesto venca na krsto prerano umrlemu stotniku g. Karlu Košaku.

Za »Slovensko Matice«: Lovro Humer ml. z Jesenic na Gorenjskem 43 kron, nabrala vesela družba pri »Zlički« (načelnik L. Humer in J. Svetlin).

Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Potri globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežuto vest, da je naš ljubljani, nepozabni sin, oziroma svak, brat in stric, gospod

Leopold Čibei,

uslužbenec Južne železnice,

v četrtek, dne 17. oktobra 1918 ob 6. uri zvečer, previden s tolažili sv. vere, v starosti 33 let, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v soboto, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Sp. Šiška, Kavškova cesta št. 193, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Šiška, dne 18. oktobra 1918.

Žalujoči ostali.

Vsemogočni je poklical k Sebi v cvetu mladosti našo nenadomestljivo, nepozabno hčerko oziroma sestro, gdično

Minko Gregorc,

ki je po kratki, mučni bolezni, boguvdano, previdna s tolažili sv. vere, izdihnila svojo blago dušo v 22. letu starosti, dne 17. oktobra 1918 zvečer ob 10. uri.

Pogreb bo v soboto, 19. oktobra popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti v Mengšu.

Mengeš, dne 17. oktobra 1918.

Val. Gregorc, oče. — Marija Gregorc, mačeha. — Karl, brat. — Pavel, popolibrat. — Hilda, Kristina, popolisestri.

Josipina Sevar, vdova tovarniškega knjigovodja, naznanja potrta globoke žalosti vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je nje ljubljene, predobri soprog, oče, sin, brat in striček, gospod

RIKARD SEVAR,

v ponedeljek, 14. oktobra 1918, ob 8. uri zvečer, po mučni bolezni v 47. letu mirno v Gospodu zaspal.

V sredo popoldne ob četr. 6. uri smo ga na Sv. Magdalenskem pokopališču v Mariboru izročili k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Račje pri Mariboru, dne 16. oktobra 1918.

S potrjim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nepozabni, dobri soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Ivan Turk

posestnik in občinski odbornik v Medvodah

v 56. letu svoje starosti po kratki in mučni bolezni v tolažbi sv. vere preminul.

Pogreb rajnika bo v petek, 18. t. m. dopoldne ob poldnevi iz hiše žalosti, Svetje št. 12, na farno pokopališče v Sori.

Medvode, dne 15. oktobra 1918.

Marija Turk roj. **Jaro**, žena. — **Pavel**, sin. — **Fani** in **Pepca**, hčeri. — **Marija Petač**, **Ivana Turk**, sestre. — **Andrej Turk**, brat. — **Vsi ostali sorodniki**.

Naša preljuba sestra, oziroma teta in svakinja, gospodična

Olga Pirc,

zasebnica

je dne 15. t. m. prejela tolažila sv. vere po dolgi in mučni bolezni v Ljubljani umrla.

Pogreb bo v petek, dne 18. oktobra ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice na pokopališče v Kranju.

V KRANJU, dne 16. oktobra 1918.

Rodbini
Pirc in Verderber.

Najgloblje žalosti potrta naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljene sin in brat, gospod

Pavel Friedl,

trgovski akademik

v sredo, dne 16. t. m. po kratki, mukepolni bolezni, previden s tolažila sv. vere bogu vdano preminul.

Truplo nepozabnega pokojnika se boče v soboto, dne 19. oktobra 1918 ob 3. uri popoldne v hiši žalosti, Kolodvorska ulica št. 43, svečano blagoslovilo, prepeljalo na pokopališče k Sv. Križu in tam položilo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1918.

Ivan Friedl, hotelir, oče. **Josipina Friedl**, mati. **Valerija Friedl**, hčerka.

Izgubili smo danes ob 3. uri ponoči našo predrago, nepozabno

Anico

gojenko II. let. ženskega učiteljskega.

Kot nebeška nevestica, stara 17 let, je odšla od nas. Vsem, ki so poznali našo dragico, jo priporočamo v blag spomin! — Pogreb bo v soboto ob pol dveh iz hiše Pred Škofijo.

V Ljubljani, 17. oktobra 1918.

Ant. Perko, oče. **Jalči**, **Mimi**, **Lini**, **Pepi**, **Kristo**, brat in sestre.

Kartonažna tovarna Iv. Bonač sin, naznanja, da je njen dolgoletni, zvesti uslužbelec, gospod

FRANC BEARZATTO,

strojnik

po kratki, mučni bolezni v sredo, dne 16. t. m. zvečer preminul.

Pogreb bo v petek ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Mostah št. 59.

Blag mu bodi spomin!

Ljubljana, dne 17. oktobra 1918.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš preljubljeni soprog in oče, gospod

Ivan Razboršek

trgovec, posestnik i. t. d.

po kratki, zelo mučni bolezni v 56. letu starosti v četrtek, dne 17. t. m. ob 7. uri dopoldne v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega bode v soboto, 19. t. m. ob 3. uri popoldne.

Blag mu bodi spomin!

Šmartno pri Liti, dne 17. oktobra 1918.

Antonija Razboršek, soproga. — **Irma**, **Ivan**, **Pepček**, otroci.

Zahvala.

Vsem, ki so nam na ta ali oni način tesili bridko bol ob izgubi našega nad vse ljubljenega sinka in bratca

Stankota

izrekamo tem potom našo najprisknejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvalujemo blag. gospodu dr. Watzkeju, blag. gospodu šolskemu vodji Jakobu Dimniku, blag. gosp. učitelju Galetu, ter ostalemu učiteljskemu osebju, vsem darovateljem krasnega cvetja in vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili našega nepozabnega ljubljence k večnemu počitku.

Rodbina Podbojeva.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze sočutja ob bridki izgubi naše ljube, nepozabne

Vide,

izrekamo tem potom vsem najsrčnejšo zahvalo.

Bled, 16. oktobra 1918.

Rodbina
Ivan Pretnarjeva.

Ravnateljstvo „Deželne zveze za tujski promet na Kranjskem“ naznanja tužno vest, da je svetovalec našega odbora, blagorodni gospod

dr. Jan Dvořák

ravnatelj „Česke deželne zveze za tujski promet“ in magistratni predsedstveni tajnik kr. mesta Prage

dne 14. oktobra izdihnil na hripi blago svojo dušo.

Deželna zveza ohrani temu svojemu odličnemu prijatelju in svetovalcu hvaležen in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1918.

Frida in **Silvo Lužar** naznanjata potrtih src vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njen iskrenoljubljeni, dobri papa, gospod

Ignacij Lužar,

c. kr. nadkomisar finančne straže v Mokronogu,

dne 16. oktobra 1918 po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega papana bo v petek, dne 18. oktobra 1918 ob 3. uri popoldne.

V Mokronogu, dne 16. oktobra 1918.

Brez posebnih obvestil.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze srčnega sočutja povodom bridke izgube mojega iskrenoljubljenega soproga, odnosno očeta in brata, gospoda

Karla Košaka,

c. in kr. stotnika

ter za obilno spremstvo nepozabnega rajnika izrekam vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najiskrenejšo zahvalo.

5737

Grosuplje, 17. oktobra 1918.

Foldi Košak roj. **Javernik.**

• Zahvala.

Prisrčno se zahvalujemo vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da sprejmi našo ljubljeno

NEJO

na njeni zadnji poti in ki so nas tolažili v bridkostnih urah. Posebej se še zahvalujemo č. g. pevcem za ginja žalostinki in vsem onim, ki so položili cvetje na prerani grob.

V neizmerni žalosti potrta rodbina
nadučitelj Ravnjkar.

5724

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega srčnoljubljenega soproga oziroma očeta, sina in brata, gospoda

FRANCA SLIVARJA

za obilo udeležbo pri pogrebu ter vsem, ki so nam na ta ali oni način tesili našo veliko bol, izrekamo tem potom našo najprisknejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Prva kranjska medicinska drogerija

parfumerija, fotograf. manufaktura itd.

Olasv. koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

ANTON KANC

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Čeniki na razpolago.

Gospodična

išče sobo s hrano za takoj ali s 1. novembrom. Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod „1000/5772“.

Lepa črna suknja

se takoj proda. — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 5769

Praščeva in goveja mast

se išče v zameno za oblačila. — Kdo, pove upravn. »Sl. Nar.« — 5714

10 kg sladkorja

dobi, kdor preskrbi lokal ali stanovanje primerno za trgovino. Cenjene ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod šifro: „Lokal 1895/5752“.

Sobarica

zmožna obeh jezikov išče mesta najraje v kakem hotelu. — Ponudbe pod „Sobarica 5755“ na upr. »Sl. Nar.«

STANOVANJE

išče stranka s tremi osebami in sicer: 1 ali 2 sobi s kuhinjo za takoj ali pozneje, najraje v sredini mesta. — Pismene ponudbe pod „sredina mesta 5765“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Išče se

za noko župnišče na Koroskem za poljska dela in za delo pri žiriji. — Pogoji so ugodni. — Pojasnila daje Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani. 5760

Kupi se

plahta zasolnice

siva, črtasta ali dvojna, raje še dvojna barva. Oddaja se eventualno tudi živila. Ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod „Plahta 5696“.

Naprodaj je

močan, z usnjem napol krit

koleselj

ali na se zamenja za lahak ljubljanski vozček na vzmeti (peresa). — Josip Budilna, Šturije pošta Ajdovščina.

Dobro vpeljana**TRGOVINA**

v prometni ulici Ljubljane z vso zalogo se radi boleznit takoj proda. — Potrebni kapital 50—60 tisoč K. Več pove Hinko Ševar, Florjanska ul. 17, Ljubljana. 5785

Naprodaj je

v malih množinah:

soda bikarbona, met vinski kamen, sabatinka, rebarbara, ajibica, čai, robati jamež, dišave, (piment cel), gumi fragant, damar in oliban (kadilo), nagelorn olje ter ter razne esence. — Kje, pove upr. »Slovenskega Naroda«. 5685

Dobra**kuharica**

srednjih let, vajena večje kuhe (20 oseb) in vsega gospodinjstva, se takoj sprejme proti dobri plači v večjo trgovsko hišo poleg dekle. — Ponudbe pod „dobra kuharica“ na upravn. »Slov. Nar.« Istotam se sprejme tudi dekle vajena živine. — Ponudbe pod „Pržno dekle 5578“.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Zdravniki in veščaki

so dognali, da je najboljši zdravilo in obramba proti španski bolezni

pristna slivovka.

Dobi se pri tvrdki Miha Omahen v Višnji gori. Liter stane 50 kron, pri večjem odjemu popust. Naročnik mora sam poslati posodo za napolnitev. —

DAMSKA**MESEČNA PREVEZA**

zdravniško priporočena Varuje pred prehlajenjem, dobro vesa, pije, komedna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura E 12—, 20—, na leta trpežna K 28— 36—, najfinjša pa K 44— in K 50—

Porto za zavoj. K 1-50 Vavstvo žensk izmivalni aparat 40—, 45— K. Posiljate diskretno. — Higijena blaga trgovina Sl. Fotokij Dunaj, VI. Steingasse 15. 1199

Za gospodično se išče

stanovanje s hrano. — Cenj. ponudbe pod „gimnazija 5771“ na upravn. »Slovenskega Naroda«.

Proda se hiša s hlevom

in nekaj zemlje ob železniški postaji in ob okrajni cesti na Gorenjskem. — Ponudbe pod „dobro naložen denar 5784“ na upravn. »Sloven. Naroda«.

Mlad, krepak deček

že želi učiti kovaštva. Dajo se tudi živila. — Ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda« pod „14/5756“.

Iščem

za takojšnji nastop izurjeno, pošteno

KUHARICO,

proti dobri plači. — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 5769

Trgovina zlatnine :: ur :: srebrnine

F. Čuden Sin

se nahaja

nasproti gl. pošte

v Ljubljani. 3221

Gonilni jermeni

brez dopustilnega lista. Takoj dobavni. 100 mm širok jermen prenese 12 PS. Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Bechergurten). — Transportni trakovi. Kattner & Co, Gradec 14. 4333

Licitacija plemenskih kobil.

Dne 30. oktobra se bode prodalo ob 10. uri dopoldne pri c. kr. razpečevalnici konj v Kočevju na šolskem travniku 10 plemenskih kobil in pri c. kr. razpečevalnici konj v Ljubljani ob 9. uri dopoldne v Nuškovi vojašnici 26 plemenskih kobil.

K licitaciji bodo pripuščeni le taki ponudniki, ki se bodo izkazali z od politične oblasti potrjeno kupno legitimacijo, da so kmetovalci. Za reflektante na plemenske kobile veljajo sledeči pogoji:

Kupna legitimacija mora biti potrjena od pristojnega častnika za evdanco konj (Pferdeevdanzoffizier), da je res konjerelec, vsled česar se morajo kupne legitimacije vstopati pravočasno častniku za evdanco konj v potrdilo. Kupljena kobila se ne sme darovati ali prodati do konca decembra 1919. Kupec kobile mora pripustiti isto k zrebci, ki ga določi poveljni državne zrebčarne. Pripustilni list velja kot dokaz, ako vojaška oblast istega zahteva. Vojaška oblast je upravičena, ako bi ne bila kupljena kobila pripuščena do konca decembra 1919, kupiti isto za cenjeni iznos nazaj. Kobile z evidenčnim listom ne bodo, ako so bile res pripuščene, če le moreče vpo klicane v vojaško službo. 5716

BARVE ZA OBLEKE

v priznani najbolj in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinei, steklarski in mizarski klej, pleskarke, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi tvrdka

A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.

Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

NE ZAMETUJTE DENARJA!

Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo barvo za obleke „Internacional“ iz najstarejše in največje tovarne za barve.

Na stotine priznalnih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelenka, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev po K 45.— za 100 zav. 500 zavojev po K 40.— za 100 zav. 1000 zavojev po K 40.— za 100 zav.

Postnine prosto pošilja 5584

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Za vsakega trgovca velik zaslužek!

Proda se malo rabljeno

moško kolo. — Poljanska c. 54, podstrešje. 5717

Proda se:

okrog 650 l 37% žganja. — Cena in naslov se izve pri upravn. »Slovenskega Naroda«. — 5736

Finó toaletno milo

„SCHICHT“

razpošilja po povzetju komad po K 6.— A. Jelenc, Trilč, Gorenjsko. 5780

30 kg moke 00

dam za 10 mesečno mehirano sobo z električno razsvetljavo s posebnim vodom in postrežbo. — Pismene ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda« pod šifro „Pr“ 5783.

Kupim hišo

(manjšo vilu) s posestvom eventualno tudi kaj gozda na Kranjskem ali Štajerskem. — Ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda«. 5629

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Išče se vinska klet.

Ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda« pod: „klet 5693“.

Modro galico

kupujem. Ponudbe z naznačbo količine in cene poslati na trdko Antan Valčić, Zagreb, Prilaz 12. — 5473

Za vzgojiteljico

k trem otrokom se sprejme starejša izobrazena dama Slovenka. Znanje jezikov, glasbe in nadzorstvo gospodinjstva daje prednost. — Cenjene ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „Vzgojiteljica 5677“.

Kupim hišo

(manjšo vilu) s posestvom eventualno tudi kaj gozda na Kranjskem ali Štajerskem. — Ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda«. 5629

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na vodo. Z živili preskrbljeno do prihodnje žetve. — Naslov pove upravn. »Sl. Nar.« pod št. 5715, ako znamka za odgovor.

Oddam v najem večje posestvo

z vsem orodjem in živino, dalje gostilno, na željo tudi žago na v